

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. augusztus 28.

bb.1. kezdődik az egyetemi, főiskolai tanév - a napokban döntenek a fellebbezésekről

i sző/gk/ok -cz

1973. augusztus 28.

... hazánk 55 felsőoktatási intézményének nappali, esti és levelező tagozatain együttvéve több mint 90 000 diák kezd meg hamarosan az 1973-74-es tanévet. csaknem 11 000 oktató irányításával 58 ezernél is többen a nappali tagozatokon, közel 8 ezren az estin és mintegy 25 ezren a levelező fakultásokon készülnek az új tanévben leendő hivatásukra a diákok. a hazai felsőoktatási intézmények nappali tagozatain mintegy 15 000 első évest várnak.

a tudományegyetemekre - a nappali, esti és levelező tagozatokra együttvéve - eddig 3904 diák nyert felvételt, közülük 2449-en a nappali tagozatokon tanulhatnak. a műszaki egyetemek különböző tagozatain 2865 első éves diákot várnak, köztük 1900 nappali tagozatos. a műszaki főiskolák első éveseinek száma 4883 lesz, 2655 közülük a nappali fakultásokon készül majd hivatására. a tanárképző főiskolák első éves diákjainak együttes létszáma 2257, ebből 1518 a nappali tagozatos. a művészeti főiskolákon 322-en, a tanítóképző intézetekben 1837-en, az óvónőképző intézetekben pedig 1295-en kezdik tanulmányikat az új évben. az orvosegyetemi „gólyák” száma 1165, az agrár-tudományi egyetemek 1217, a mezőgazdasági főiskolai karok pedig 908 elsőst fogadnak.

/folyt.köv./

- 1 -

NA

t

bb.1./kezdődik ... 1. folyt./ok

országosan eddig tehát a nappali tagozatokon 14 323, az estin 1746, a levelezőn pedig 6318 elsős kapta meg felvételéről a kedvező értesítést. az eddig felvett 22 387 elsős azonban még nem töltötte be a különböző fakultások teljes keretszámát.

a fellebbezések ügyében a napokban döntenek. mint ismeretes, a felvételi vizsgákon a felsőoktatási intézmények felvételi bizottságai csupán a rendelkezésre álló helyek 94 százalékát töltötték be. a vizsga eredményéről szóló értesítésben a sikeres vizsgát tett, de fel nem vett hallgatókkal közölték, hogy fellebbezhetnek a döntés ellen. ügyükben a felügyeletet gyakorló minisztériumok és az érdekelt felsőoktatási intézmények vezetőiből alakult bizottságok ezekben a napokban döntenek, és betöltik a maradék 6 százaléknyi helyet. a döntésekről minden érdekeltet - legkésőbb szeptember első napjaiban - írásban értesítenek. e bizottságok határozata ellen további fellebbezésnek nincs helye.

néhány egyetemen, főiskolán máris megkezdődött az új tanév előkészítő munkája. a felsőoktatási intézmények sorában legkorábban a közlekedési és távközlési műszaki főiskola kezdi a munkát, az Ünnepélyes tanévnyitót szeptember 1-én tartják. a marx károly közgazdaságtudományi egyetem - fennállásának 25. évfordulóját köszöntve - szeptember 3-án tartja ünnepélyes tanévnyitóját. hazánk legnagyobb felsőoktatási intézményében, abudapesti műszaki egyetemen szeptember 8-án nyitják a tanévet, ugyanezen a napon kezd meg a munkát a miskolci nehézipari műszaki egyetem is. a szegedi józsef attila tudományegyetem, a pécsi állam- és jogtudományi kar, az eötvös loránd tudományegyetem hallgatói egyaránt szeptember 12-én gyülekeznek tanévnyitásra. a debreceni kossuth lajos tudományegyetemen pedig szeptember 14-én lesz a tanévnyitó ünnepség./mti/

...-

bb.2. bővül csepel kereskedelmi hálózata

1 hl./tm/zs/ok -cz

1973. augusztus 28.

a XXI. kerületi tanács - jelentős fővárosi segítséggel - számottevően fejleszti csepel kereskedelmi hálózatát. tavaly nyílt meg a deák téri élelmiszer-abc-áruház, az ady endre ut és a kossuth lajos utca sarkán létesített élelmiszerbolt, s ugyanitt a vasas bisztró 600 négyzetméter alapterülettel. jelenleg a rákóczi ferenc ut és a karácsony sándor utca sarkán 1000 négyzetméter alapterület élelmiszerbolt épül.

/folyt.köv./

- 2 -

vbb.2./bővül ... 1. folyt./ok

előkészítés alatt van a csepel vas- és féművek 1. számú gyárkapujánál létesítendő élelmiszerbolt és bisztró építése. nagy gondot fordítanak a külterületek ellátottságának javítására is. a kalamár józsef utca 288. szám alatt 300 négyzetméter alapterületű üzletházat emelnek, ugyanilyen méretű és profilu élelmiszerüzletet kapnak a katona józsef utca környékén lakók is. királyerdő lakossága részére kisvendéglőt rendeznek be az ungvári utcában. a papíngyárnál előkészület alatt áll egy 600 négyzetméter alapterületű élelmiszerbolt építése. új kereskedelmi egységekkel gazdagodik a ligeti károly utca, az árpád utca és a bajcsy-zsilinszky ut által határolt terület is./mti/

...-

bb.3. sikeres új kezdeményezés a balaton-part zöltség-gyümölcs-ellátásában - bekapcsolták a háztáji kiskerteket is

vid./fm/ok La

1973. augusztus 28.

a balaton északi partján több mint félmillió forint értékű friss árut értékesítettek a háztáji kis gazdaságok, kertek tulajdonosai a veszprém megyei mezőgazdasági termékértékesítő közös vállalkozás segítségével. ez a szezon az újszerű együttműködés főpróbája volt, amely igen eredményesnek bizonyult. szervezett formában ugyanis az idén vonták be először az ellátásba ezeket a kistermelőket. számukra 16 kirendeltséget létesítettek ahol a felvásárláson kívül termelési tanácsokkal is ellátták az érdeklődőket, a friss árut a környező üzletekben osztották el. ennek a kezdődő együttműködésnek fejlettebb formája a balatonkenesei kertszövetkezet, amelynek tagjai már a tavaszi és őszi telepítésekkel figyelembe veszik a tópart igényeit, az értékesítő megyei vállalat érdekeit is.

mindkét kezdeményezés - a kihelyezett felvásárló telep és a kertszövetkezet is - igen fontos ígéretes lépés, hiszen a balatonpart zöltség-gyümölcs-ellátása évről évre megismétlődő gond. az északi part üdülőhelyeire például hatvan, zömmel alföldi mezőgazdasági üzemből és társvállalattól hozzák nap mint nap a árut. a paprika és a paradicsom olykor 300 kilométert utazik, amíg eljut a balatonfüredi vagy tihanyi elárusítóhelyig.

különösen sok gondot okoz a bogyósok szállítása, amely tördök, nagy óvatosságot igényel. különösen a bogyós növények helyi termesztése és a primőrök előállításá lenne célszerű a kisgazdaságokban, az első lépést a szezon végén, az őszi hónapokban alapos szervező és felmérő munka követi. a tervek szerint az áfészekkel közösen újabb kertszövetkezeteket szerveznek, és még szorosabban fűzik a kapcsolatot a kiskertek tulajdonosaival. tanfolyamok, szakmai ismertetőik is segítik az együttműködést./mti/

...-

- 3 -

At

bb.4. atomenergia a növénynevelés szolgálatban

i ob/gk/hi/ok -cz

1973. augusztus 28.

oláh béla, az mti tudományos munkatársa jelenti:

kertészeti kultúránk területére is bevonult és tért hódít az atomenergia. békés felhasználását növénynevelésünk - a világon az elsők között - már évekkel ezelőtt megkezdtek. újszerű kísérleteik gyümölcsei a gyakorlatban azonban még csak most érnek be.

a magyar kertgazdálkodás történetében új fejezetet nyitó kísérletezéseket tamássy istván akadémikus irányítja. a kertészeti egyetem növénynevelési tanszékének vezető tanára elmondotta, hogy kertészeti növénytermesztésünk jövőjét alapvetően meghatározó kutatómunkáról van szó. ennek végzése során számtalan eddig még nem alkalmazott újítást vezettek be. hazai viszonylatban például most „szereztek”, „első ízben”, „tudományos munkatársaként”, az atomreaktort. ugyancsak most állítják csatornába a kémiai eredetű szupermutagéneket is, amelyet a különböző magvak fejlődését segítik elő. olyan nagyhatású vegyi anyagok felhasználását is megkezdtek, amelyeknek már nagyon csekély, századszázalékos dózisokban való alkalmazása is lehetővé teszi az örökletes tulajdonságok szabályozását.

a legérdekesebb növénynevelési újítás azonban az, hogy megkezdtek a legkülönbözőbb, többek között a neutron és a kobalt 60-as izotóppal történő besugárzásokat. - a sugaraknak a nevelési munkában való hasznosításától többféle, egyenként is nagy jelentőségű eredményeket várunk - mondotta tamássy akadémikus. - az eddigi kísérletek azt mutatják, hogy igénybevételekkel tevékenységünk lényegesen egyszerűbb lesz. számokban érzékeltetve: az egyes gyümölcsfajták előállításához szükséges 12-15 év harmadára, némely esetben kére is csökkenthetk. a nagyhatású vegyszerek és a besugárzási technika alkalmazásával a kísérleti növényekből olyan tulajdonságokat tudunk kiváltani, amelyeket a hagyományos keresztezési eljárással mind ez ideig nem sikerült felszínre hozni.

- hogy csak néhány, valóban jelentős új eredményről adjak számot: most sikerült először himsteril növényeket előállítani, amelyek a vetőmag létrehozását természetesen technikailag megkönnyítik és egyben olcsóbbá is teszik. a kultur zöltségfajták területén minden eddiginél ellenállóbb a különféle gomba- és baktériumbetegségekkel szemben jobban védekezni tudó változatokat sikerült szaporítani. még a csemegekukoricát is megszüadítottuk rettegő gombásodási kórokozójától.
/folyt.köv./

- 4 -

bb.4./atomenergia 1. folyt./ok

ezenkívül - ugyancsak a besugárzás kedvező hatására - a korai érésű dinnyefélék szokványos izetlensége is kiváló aromával cserélődött fel. az egyes kulturnövények érési idejét is hatékonyan serkenteni tudjuk, de a besugárzás termékeink szárazságtűrő képességét is fokozza. a kertészeti kultúra jármába fogott sugarak önmegtermékenyítő meggyel is megajándékoztak bennünket.

amássy professzor elmondotta még, hogy ezeket a hasznos kísérleteket a zöltség növényeknél is eredménnyel próbálták ki és ezen felbuzdulva a megfigyeléseket a fás növények képviselői közül több gyümölcscsajra, így az őszibarackra, szilvára és a meggyre is kiterjesztették. a tudósi kíváncsiság azonban még ezzel sem éri be és az egynyári dísznövényeket is görcső alá veszi. jelenleg az őszirózsa, a petunia és a verbéna van „terítéken”,.

- mutációs kutatásaink - mondotta amássy professzor - olyan növénykreációk megvalósítását is célul tűzték ki, amelyek a növényvédőszer jóval korlátozottabb alkalmazását teszi lehetővé. az ilyen fajták kitenyésztése nemcsak piaci, hanem elsődlegesen népegészségügyi érdek, de ezen felül exportpartnereink is előnyben részesítik a kevésbé védőszeres árukat. éppen ennek a kívánatos célnak az elérése érdekében törekszünk említett eljárásaink tökéletesítésével minél ellenállóbb fajták megalkotására./mti/

...-

bb.10. csaptelepeket lopott - két és fél évi szabadságvesztés

i bc/fk/zs/ok -cz

1973. augusztus 28.

hosszabb ideje nem fizette a gyermektartásdíjat gyóni jános 29 éves budapesti lakos, egy kisipari termelőszövetkezet közművese, s kötelezettsége elmulasztásáért felelősége feljelentette. a férfi tartott a következményektől, s elhatározta, hogy bűncselekmény útján szerez pénzt. hamis kulccsal felnyitotta a fővárosi vas- és edénybolt vállalat egyik raktárának ajtaját, amelynek közelében dolgozott, s ellopott 22 mosdó-, illetve fürdőkád keverő csaptelepet. ezeket pályaudvari csomagmegőrzőben rejtette el, s közülük 14 darabot értékesített.

a központi kerületi bíróság gyóni jánost - akit korábban már kétszer megbüntettek - két és fél évi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte az okozott, csaknem 17 ezer forint kár megtérítésére./mti/

...-
- 5 -

bb.5. egyetemi doktori cím szerezhető a politikai tudományokban

1/szö/mm/h1/a/-cz

1973. augusztus 28.

a művelődésügyi miniszter utasítása értelmében az mszmp politikai főiskolája a jövőben a politikai tudományokból egyetemi doktori címet adományozhat. a címet az nyerheti el, aki politikailag és erkölcsileg kifogástalan magatartást tanúsít, továbbá a politikai főiskolán, illetve más belföldi vagy külföldi egyetemen/ egyetemi jellegű főiskolán/ egyetemi oklevelet szerzett, és a politikai főiskolán szerezhető végzettséghez szükséges tanulmányi anyag elsajátításánál magasabb fokú tárgyismerettel, valamint a tudományos kutatás módszerében való jártassággal rendelkezik. mindezt a tudományos munka módszerének alkalmazásával készítette, legalább részben önálló kutatáson alapuló doktori értekezés benyújtásával, valamint a doktori szigorlat sikeres letételével kell bizonyítani.

az utasítás hatályba lépett. /mti/

-.-

bb.6. ,, jeles,, halak a tiszában

vid/fm/a/la

1973. augusztus 28.

a tiszakutató bizottság munkatársai a halállomány védelmét szolgáló vizsgálatokat végeznek. még az elmúlt évben tiszafürednél 2 000 pontyivadékat jelöltek meg és bocsátottak a folyóba. az ivadékok kopolyájához ,, ti,, jelzéssel és számmal ellátott kisméretű műanyag-körlapot rögzítettek. cél az, hogy a halak mozgásáról, növekedéséről megbízható adatokat gyűjtsenek. ehhez azonban szükséges a sporthorgászok, a halászok segítsége is, akiket arra kérnek, hogy ha ilyen ,, jeles pontyot,, fognak, a fogás helyére, idejére, a hal súlyára, nagyságára vonatkozó adatokat a műanyag lappal együtt küldjék el a szarvasi haltényesztési kutató intézetnek - jutalom ellenében.

az idei nyáron már szegednél is fogtak ki a tiszafürednél megjelölt pontyokból, ami azt bizonyítja, hogy a halak nagy távolságot tesznek meg a folyóban. /mti/

- 6 -

bb.7. több művelődési lehetőséget a munkásszállások lakóinak - egy budapesti vizsgálat tapasztalatai

1/nn/fk/h1/a/-cz

1973. augusztus 28.

felmérés készült a budapesti munkásszállások közművelődési helyzetéről, amely nemcsak az eredményeket és a gondokat tárta fel, hanem meghatározta a legfontosabb tennivalókat is. mint a fővárosi művelődési ház illetékesei elmondták az mti munkatársának: a vizsgálódás tapasztalatai szerint a munkásszállások lakóinak egyharmada 1-2 éve nem változtatott munkahelyet és szállást, további egyharmada viszont szinte állandó mozgásban, vándorlásban van. átlagosan a dolgozók 40 százaléka végezte csak el az általános iskolát, s ezen belül mindössze három százalékuk rendelkezik középiskolai végzettséggel. meglehetősen sok az olyan fiatal, akik a vi., vii. osztályból kimaradtak.

a tapasztalatok arra is utalnak, hogy a világnézeti nevelés legnépszerűbb - és egyben legeredményesebb - eszközei a munkásgyűlések, a politikai előadások, csoportos és egyéb beszélgetések, mozgalmi és gazdasági vezetők tájékoztatói. ezek a jövőben is nagyban hozzájárulhatnak a szálláslakók bel- és külpolitikai tájékozottságának növeléséhez, a közéleti érdeklődés felkeltéséhez és erősítéséhez. az irodalmi és művészeti nevelés hatékony segítője a minden közepes és nagy munkásszálláson megtalálható könyvtár. az ismeretterjesztő könyvek közül a férfiaknál az utleírások, a sportkönyvek, a dokumentatív jellegű politikai, történelmi írások, a női szállásokon pedig a háztartással, gyermekneveléssel, kézimunkával, kozmetikával, stb. foglalkozó könyvek a legkeresettebbek. gondot okoz, hogy meglehetősen nagy a különbség a könyvtárak állománya, sőt a könyvtárosok tevékenysége között is. a nagyobb szállásokon irányítják az olvasók izlését, fejlesztik igényeiket, a viszonylag kisebb szállásokon azonban alig foglalkoznak a helybeliek tudatos olvasóvá nevelésével.

a közművelődés munkája komoly fogyatékosága, hogy a munkásszállásokon szinte ritkaságszámba megy az irodalmi, művészeti tárgyú ismeretterjesztő előadás. ez egyben jelzi a jövő egyik legfőbb feladatát: az ilyen tematikájú ismertetések számának növelését. népszerűek a fővárosi művelődési ház irodalmi és zenei körműsorai. évente 400-430 előadást tartanak 35 000 néző előtt.

sokat segíthetne a közművelődési élet fellendítésében a szálláshelyi klub-állapították meg a népművelési szakemberek. ilyen egyelőre csak a ganz mávágban és a bartók szálláson működik rendszeresen, bár már több helyen szerveztek alkalmi klubszerű rendezvényeket. a vizsgálódás eredményei arra is figyelmeztetnek, hogy a jelenleginél több anyagi és szellemi erő kell összpontosítani a szálláslakók kulturális nevelésére és az önművelés feltételeinek megteremtésére. /mti/

- 7 -

bb.8. tanévnyitás előtt a józsef attila szabadegyetemen - gazdag program az 1973/74-es tanévben

1/nn/tr/zs/a/la

1973. augusztus 28.

az 1973/74-es tanévben 86 előadássorozatot hirdet meg a tudományos ismeretterjesztő társulat budapesti józsef attila szabadegyeteme. az érdeklődők társadalomtudományi, irodalom- és nyelvtudományi, művészeti, természettudományi és műszaki tagozaton bővíthetik ismereteiket.

rendkívül gazdag társadalomtudományi,, választék,,: az érdeklődők filozófiai, esztétikai, valláskritikai, pedagógiai, pszichológiai, külpolitikai, történelmi, hadtudományi, jogi, közgazdasági, demográfiai és szociológiai kurzusokat hallgathatnak. többek között tanfolyamon ismerkedhetnek meg a mítoszok világával, a korszerű nevelés-oktatás kérdéseivel, a magyar népfrontpolitika és népfront-mozgalom történetével, gazdaságpolitikánk legfontosabb problémáival, a munkalélektan,, titkaival,,.

az irodalom és nyelvtudományi sorozat a világirodalom nagy alkotásaival, a modern magyar irodalom legkiemelkedőbb képviselőivel, a különféle irodalmi irányzatokkal, nyelvészeti kérdésekkel, a szép és helyes beszéd fejlesztésével foglalkozik. nemzetközileg is ismert szakemberek adnak elő a szabadegyetemen a festészet, a szobrászat, az építőművészet nagy alkotásairól, a külföldi és magyar mesterekről. ugyancsak neves esztéták ismertetik a színház, a film, a zene és a fotóművészet érdekes, fontos fejezeteit. előadássorozat elemzi egyebek közt Bartók és Kodály művészetének hatását, a modern francia festészet főbb irányzatait, a korunk színjátzásában a filmművészetben jelentkező új törekvéseket, a fotóművészet kiemelkedőbb átlomásait. a természettudomány, és műszaki tagozat tantárgyai: matematika, fizika, kémia, csillagászat, biológia, orvostudomány, földrajz, geofizika, agrártudomány és -technika, s természetesen számítástechnika.

az új tanévben kilenc speciális kollégium- köztük a ,, környezetvédelem,, bűnözés és társadalom,, ,, a munkahelyi légkör,, ,, nagy régészeti felfedezések,, - is indul a szabadegyetemen.

/folyt. 8 köv./

- 8 -

LA

bb.8./ tanévnyitás....folyt./-a

egy, illetve kétéves tanfolyam foglalja össze mindazt, amit a művelt titkárnőnek tudnia kell. egy másik sorozat ifjúság 1973 címmel olyan kérdésekre keres választ, mint mi a társadalmi érettség, milyen modern embereszményt követnek a mai fiúk és lányok, milyen az ifjúság és a politika kapcsolata.

a beiratkozások a tit budapesti szervezetében szeptember 3-tól kezdődnek. a sorozatok októbertől júniusig tartanak, többségük kéthetenként egy, azaz, évenként összesen 10-16 kétórás előadásból áll majd.

az új tanév egyik újdonsága, hogy kísérletképpen bevezetik a szabadegyetem bármelyik 25 előadására érvényes bérletet, amelynek ára 200 forint. a beiratkozások egyébként szeptember 22-ig tartanak, munkanapokon 15-19-ig, szombaton pedig 10-13 óráig a tit budapesti szervezetében. / budapest, viii. muzeum utca 7. - telefon : 341 - 557 /mti/

--

bb.9. iskoláztatási segély a sokgyermekes családoknak

vid/fm/a/-cz

1973. augusztus 28.

szabolcs-szatmár megye nagyvállalatai között is egyre több akad, amelynek szakszervezeti bizottsága - egyéb támogatások mellett - külön kérés nélkül segít a sokgyermekes családoknak, vagy a gyermeküket egyedül nevelő anyák iskoláztatási gondjain. e vállalatok szakszervezeti aktivistái - a műhelybizottságok, nőbizottságok tagjainak bevonásával - az elmúlt napokban környezettanulmányokat végeztek, hogy a gyermekek számától és a szociális helyzettől függően osszák el az e célra rendelkezésre álló összegeket. a nyíregyházi konzervgyárban például az előzetes felmérések szerint csaknem 100 családnak adnak segélyt. a sokgyermekesek nagy számára tekintettel gyerekenként csak száz forint jut. de így is vannak olyan családok, amelyek 800-1000 forint támogatásban részesülnek. a szabolcs- megyei állami építőipari vállalatnál 33 család jut ilyen módon segítséghez. a nyíregyházi mezőgazdasági gépgyártó-és szolgáltató vállalat központi gyáregységében átlagosan 500 forintot adnak családonként. az összegeket még az iskolai év kezdete előtt kifizetik./mti/

- 9 -

VA

bb. 11. műhold figyel a gabonát - földfotó munkabizottság alakult
1/kg/mm/rj 1e la 1973. augusztus 28.

hogyan lehetne Magyarországon hasznosítani a föld körül keringő mesterséges holdak adatait? - ennek tanulmányozására bizottság alakult az mtesz-ben. tagjai többek között a mezőgazdaság, a meteorológia és a növénybiológia körében tárják majd fel, hogy a hazai adottságoknak megfelelően a kutatás és a gyakorlat szolgálatába állíthatók-e az űrből érkező információk.

Jelenleg több mint 3 ezer mesterséges égitest „figyeli” földünket, nagyrészt rendszeresen küld adatokat. a föld-felületet fotózzák a műbolygók, az országunkról készülőket különösen mezőgazdaságunk hasznosíthatja majd. a fotók színárnyalatából növénybiológusok közreműködésével megállapíthatók például a gabonatermés kilátásai. az alpok hótakaróját rögzítő felvételekből pedig jó előre kikövetkeztethető, mikor tetőzik folyóinkon az árhullám. a meteorológiai előrejelzésnél már fel is használnak műbolygóról felvett adatokat; a központi légkörfizikai kutató intézet különleges műszere „veszi”, az információkat.

az mtesz asztronautikai szakosztályában alakult ugynevezett földfotó munkabizottság hamarosan híradástechnikai szakemberekkel is kiegészül. ugyanis készülnek már a hazai földi űrtávközlési állomás tervei, amely felépülte után a szovjet molnija hírközlő mesterséges égitesttel áll majd kapcsolatban. az állomás és a keringő műbolygó lehetőséget teremt, hogy távoli városok - mint például havanna vagy vlagyivosztok - tv-adását egyenes közvetítésben lehessen venni. előreláthatólag 1976-ban készül el az állomás.

más országokban a televízió- és a rádióadások továbbításán kívül többek között új energiaforrás-lelőhelyeket kutatnak műbolygók adatainak segítségével, vagy megfigyelhető a földkéreg mozgása. a halászsoknak is segítenek a műholdak: a földfelszínről készült felvételek jelzik az óceánok halrajainak mozgását. az adatok felhasználási körének bővítésére szinte valamennyi ország szakemberei végeznek kutató munkát.

a magyar földfotó munkabizottság tagjai figyelemmel kísérik a külföldi kutatási eredményeket, koordinálják a hazai tudományos munkát, s megvitatják egyebek között azt is, hogy a műbolygókról készült felvételeket melyik külföldi vevőállomásról célszerű megrendelni. /mti/

8.00 rj

- 10 -

bb. 12. többszáz postahivatal helyett 31 osztályozza a leveleket - szeptember 3-tól az irányítószámok alapján dolgozzák fel a küldeményeket.

1/kf/tr/rj 1e la

1973. augusztus 28.

a posta - mint ismeretes - az automatizálás előkészítésére január 1-én vezette be a levelezésben az irányítószámok használatát. az eltelt néhány hónap tapasztalatai világviszonylatban is kedvezőek, hiszen a levelek és levelezőlapok 95 százalékára ráírják a munkát gyorsító irányítószámot. a közönség eddig jól vizsgázott, most a postán a sor. az eltelt időszakban ugyanis nemcsak a közönség, hanem a postások is tanulták az irányítószám alkalmazását; az érintett postahivatalokban fokozatosan vezették be a levelek újrendszert feldolgozását.

a postavezérigazgató utasítása szerint a termelékenyebb, gazdaságosabb munkarend érdekében, szeptember 3-tól már országsszerte egységesen az irányítószámok alapján - nem mozgóposták, hanem a meghatározott területi egységek, körzetek szerint - dolgozzák fel a küldeményeket. ezzel együtt jobban központosították az irányítószolgálatot, s a korábbi többszáz helyett 31 kijelölt postahivatalban végzik a küldemények részletes és részleges feldolgozását.

az irányítószámok szerinti továbbítási rendszer már most - a kézi feldolgozás esetében is - mintegy 20-30 százalékkal gyorsítja a levelelosztás munkáját.

korábban a levelek csoportosításával foglalkozóknak az ország helyiségneveit, s a posta vonalához kapcsolódó településeket kellett ismerniük. most az irányítószám alkalmazásával egyszerűsödött a munkájuk, ugyanakkor tudniuk kell azt is, hogy egy-egy város, község milyen irányítószámot kapott. a levelek öt százalékáig még ugyanis mindig szám nélkül kerül postára. a hagyományosan címzett levelekkel, éppen a korszerűbb irányítási módszer miatt, külön kell foglalkozni, s ez lassítja a továbbítást. /mti/

--

8.08 rj

- 11 -

101040

bb. 13. jóminőségű dohány termelt - fejlődött a termelők és a dohányipar kapcsolata

1/jf/tr/rj 1e la

1973. augusztus 28.

országszerte törlik a dohányt, az ideai termésnek eddig felét takarították be a gazdaságok. az agronómusok általában elégedettek az eredménnyel, a tavalyinál jobb termésre számítanak. különösen örvendetes, hogy eredményes volt a növényvédelem, s így a növényi betegségek elkerülték a dohányföldeket, és a minőség is kedvezően alakult. egyöntetű a vélemény: jóminőségű cigarettát lehet majd készíteni az ideai termésből. annál is inkább így van ez, mert a gazdaságok egyre inkább alkalmazkodnak a fogyasztói igények változásához, amit az is bizonyít, hogy a különféle dohányfajták aránya változóban van: visszaszorul a szabotcsi dohány, helyére a legjobb minőségű alapanyagot adó hevesi dohány kerül, és nőtt a burley fajta aránya is. /részben ebből a dohányból készítik az amerikai típusú, illatosított cigarettákat, a burley-dohány ugyanis jól pácolható. /

a dohányipar szoros kapcsolatokat alakított ki a termelőkkel. az idén tört dohány 70 százalékát hosszulejárati szerződések keretében adják át a termelők a dohánygyáraknak. ötven gazdasággal kötöttek különféle társulások szerződést az ipari üzemek; a megállapodásokban kölcsönös előnyöket biztosítanak egymásnak a partnerek. az ipar egyebek között arra vállalkozott, hogy az együttműködésből származó többlethaszon egy részét átengedi a termelőknek, akik minden lehetséges módon segítik a gyárak munkáját; a tsz-ek egyebek között munkaerőt biztosítanak a fő idényben, és helyi feldolgozásra is vállalkoznak, ha a dohányipar nem győzi a munkát.

a dohánytermelés gépesítése is előre haladt. idén már három-ezer hektáron komplex nagyüzemi gépesített rendszerekkel termeltek az ipari alapanyagot. a betakarításon 90 kombájn dolgozik, ezek a nagyteljesítményű gépek külföldről érkeztek, legnagyobb részük kanadából. a dohánytermesztő üzemekben idén öt újabb kombájn típust próbálnak ki, egyebek között amerikai gépek vizsgáznak az ültetvényeken.

az ideai betakarítás eredményei azt igazolják, hogy megnőtt a termelők anyagi érdekeltsége - a két évvel ezelőtti 20 százalékos átlagos áremelés következtében, s ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy már 1973-ban sikerült elérni az eredetileg 1974-re tervezett termelési eredményeket. a növénytermesztésnek ez az ágazata egyébként 1978-ig fokozatosan fejlődik majd, a gazdaságok elsősorban a gépesítést igyekeznek fejleszteni. /mti/

8.25 rj

- 12 -

bb. 14. a tejipar és a phylaxia közös vállalkozása

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

a tejipar és a phylaxia oltóanyag és tápszergyártó vállalat közös üzemét hoz létre a vas megyei répcelaki sajtgyárban. az új üzemben tejből és a sajtgyártás melléktermékéből - a savóból- tej és savóport, továbbá különböző tápszereket állítanak majd elő az állatállomány számára. az élelmiszeripari tervező intézetnél dán tapasztalatok alapján készül a terv. a 88 millió forintos költséggel létrehozott üzem futószalagjának elején tejipari termékeket „táplálnak be”, s a sor végéről csomagolt állati tápok kerülnek le. évente négyszer tonna tápot, tej és savóport állítanak majd elő.

a fejlesztés második lépcsőjében lucernalisztet is készítenek az üzemben, drágán vásárolt fehérjedus import szójaliszt pótlására. a nyersanyagot a répcelaki termelőszövetkezet szállítja. /mti/

--

bb. 15. nyomdák munkaversenye a jó tankönyvellátásért

1/ol/mm/rj 1e la

1973. augusztus 28.

960 tonna tankönyv előállítását vállalta erre az évre a tavalyi tankönyvgyártási versenyben első helyezést elért zrínyi nyomda. a tananyagcsökkentés a tervszámokat némileg módosította, az előírányozotthoz képest csaknem 100 tonnával mérsékelte. amez is cím szerint 73féle tankönyvet jelent, összesen 4 millió 385 ezer példányban. a tankönyvek háromféle kivitelben irkafűzéssel, ragasztókötéssel és keménykötésben készülnek, utánnomásként, illetve új szedéssel.

a verseny esélyei nem változtak. a tananyagcsökkentés természetesen nemcsak a zrínyiben jelent valamivel kevesebb terméket, hanem más tankönyvgyártóknál, így az athenaeumnál, az egyeteménél, illetve a kossuth nyomdában is. a verseny lényege, hogy az ugynevezett a-kategóriás /általános iskolai/ tankönyveket július 31-ig, a b-kategóriásokat pedig augusztus 19-ig kellett, illetve e hó 30-ig kell szállítani. a zrínyi nyomdában június közepén a programnak megfelelően még 26féle tankönyv volt munkában, ezek közül 11féle a-kategóriás volt.

/folyt.köv./

8.30 rj

- 13 -

bb. 15. / nyomdák... 1. folyt./rj

érthetően megfeszített munka folyt az offszet-rotációban, valamint a kötészetben is; sürgetett a rövid határidő. e mellett bár nem tartozik szorosan a tankönyvkiadó által kiírt versenyhez, - a zrínyi nyomda azzal is segíteni kívánta az iskolákat, hogy 15féle általános iskolai és gimnáziumi kiadványt - kéthónapos átfutással - már augusztus elejére elkészített.

a termékek minőségével elégedett tankönyvkiadó már a iv. negyedévre szóló tankönyvgyártási megállapodást is megkötötte a zrínyi nyomdával. eszerint további 20féle kiadványt készítenek, körülbelül 200 tonnányi tankönyvet, összesen 1 millió 750 ezer példányszámmal. ezek zömükben b-kategóriába tartozó egyetemi tankönyvek, továbbá olyan kiadványok, amelyekkel már a jövő esztendőre készülnek fel. ez utóbbi tételt az idei teljesítés értékelése során figyelembe veszi a tankönyvkiadó./mti/

--

bb. 16. évenként százötvenmillió forint haszon ujitásokból - iparjogvédelmi osztály alakult a tatabányai szénbányáknál

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

a tatabányai szénbányáknál évről-évre több ujitás születik, a benyújtott javaslatok száma évenként eléri az 1200-1300-at. a bevezetett ujitások és találmányok gazdasági haszna - három esztendőre visszamenően - évenként 150-160 millió forint volt. jelentős eredménynek számít, hogy a korábbinál több fizikai dolgozó kapcsolódott be a mozgalmába. az ujitások minőségi javulását bizonyítja, hogy csökkent az elutasítottak száma és nőtt a kifizetett ujitási díjak nagysága. a különösen fontos vállalati célfeladatok sikeres megoldására külön jutalmakat rendszeresítettek.

nemcsak a szénbányákban, hanem más iparágakban is jól hasznosítható találmányok is születnek a tatabányai vállalatnál. ugyanakkor a technikai színvonal emelésének gyorsítására egyre több találmányt, szabadalmat vásárolnak. az országos találmányi hivatal a tatabányai szénbányákat a szabadalmaztatásban elért eredményéért országosan az ötödik helyre sorolta. többek között ez tette indokolttá, hogy a vállalat ujitási osztályát most átalakították iparjogvédelmi osztállyá. ezzel az intézkedéssel egyszerűbbé és gyorsabbá teszik a találmányokkal, szabadalmakkal kapcsolatos ügyintézkést. az új osztály az ujitásokon, találmányokon kívül foglalkozik az iparjogvédelmi ügyekkel kapcsolatos szerződésekkel és az ezekkel összefüggő tárgyalásokkal is. /mti/

8.38 rj

--
- 14 -

Tó 1050

bb. 17. száz szervizautó érkezik az őszi betakarításhoz

1/jf/tr/rj 1e la

1973. augusztus 28.

a mezőgép tröszt vállalatai a már meglévő 200 szervizautó mellé további százat vásároltak. a lengyel és szovjet gépkocsik ezekben a napokban érkeznek be az országba. a szervizautókra hegesztőkészüléket, kisebb szerszámgépet szerelnek fel, és korszerű szerszámokkal is ellátják a gépkocsikat, úgy, hogy az őszi betakarítás közben elromló gépeket a helyszínen javíthatják meg. /mti/

--

bb. 18. felhasználható: 10 órától!

uj abc áruházak, gyermekintézmények zuglóban

t/zsu/tr/rj zs la

1973. augusztus 28.

jól halad zuglóban a fejlesztési tervek végrehajtása - állapította meg keddi ülésén a xiv. kerületi tanács végrehajtó bizottsága. bővült a kerület gyermekintézményeinek hálózata: a pákozdi téren új óvodát adtak át rendeltetésének, az ilosvai uti óvodát 75 hellyel bővítették. a közeli hetekben előreláthatólag „tetőtől-talpig,, elkészül az egressy uti új óvoda, s hasonló gyermekintézmény kerül összelet tető alá az ujvidék téren.

megfelelő ütemben haladnak a zuglóli lakásépítkezések is. az idén összesen 1.867 új otthon tető alá hozatalát irányozzák elő a tervek - ezek közül július 30-ig 880 lakást műszakilag átadtak. a lakótelephez kapcsolódó beruházások sorában az év végéig előreláthatólag elkészül a szentmihályi uti, a zalán uti és a keresztmihályi uti modern abc áruház. hasonló létesítményt emelnek a fűredi ut, vezér ut kereszteződésében, ennek átadása a jövő év első negyedében várható. /mti/

--

8.43 rj

Tó 1050

- 15 -

bb. 19 . winkler lajos,

gk/rj/-cz

1973. augusztus 28.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, a munkásmozgalom régi harcosa hosszas szenvedés után augusztus 28-án, életének 70. évében meghalt. temetéséről később történik intézkedés.

mszmp gödöllői városi bizottsága

/mti/

--

bb. 20. rendőrségi hírek

gk/rj -cz

1973. augusztus 28.

pest megyében tóalmáson az arany fácán étterem előtt fehér ignác 35 éves temetőmunkás, helyi lakos összeverekedett kiss józsef 32 éves segédmunkás, helyi lakossal, kiss dulakodás közben hanyattesett és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a rendőrség őrizetbe vétel mellett indított eljárást fehér ignác ellen.

x x x

gyöngyös és halmajugra között az utkanyarban besze józsef 25 éves felszolgáló, gyöngyösi lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, áttért a baloldalra, az árokba hajtott és felborult. a baleset következtében a gépkocsi utasai közül kollár károlyné 38 éves és andré mihály 27 éves felszolgáló, gyöngyösi lakos a helyszínen meghalt, ifj. breznýánszki istván 29 éves gépkocsivezető, gyöngyösi lakos és besze józsef életveszélyes sérülést szenvedett. a sérülteket kórházba szállították.

pest megyében dabas határában keindl józsef 45 éves traktorvezető, ujhartyáni lakos motorkerékpárját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette és elütötte a vele szemben szabálytalanul, kivilágítatlan kerékpárral közlekedő zsolnai jános 20 éves segédmunkás, dabasi lakost, zsolnai súlyosan megsérült.

/folyt.köv./

v

10.30 rj

- 16 -

bb. 20. / rendőrségi hírek... 1. folyt./rj

a motorkerékpár vezetője a baleset után segítségnyújtás nélkül a helyszínről eltávozott. a sérült embert kórházba szállították, a rendőrség elfogta keindl józsefet és őrizetbe vétel mellett indított ellene eljárást.

borsod megyében bódvaszilás és jósvafo-aggtelek között a sompó nélküli vasuti átjáróban figyelmetlenül lépett a sínekre dúdás józsef 45 éves segédmunkás, szödligeti lakos és egy személyvonat halálra gázolta.

x x x

debrecen és ebes között a személyvonatból kiesett darai márton 48 éves máv dolgozó, püspökladányi lakos és a szembejövő tehervonat halálra gázolta. a körülmények tisztázására vizsgálat indult.

x x x

pest megyében felsőgödön az istván ut 6. szám alatt tárnnyik ferenc 28 éves villanyszerelő, dunakeszi lakost szabálytalanul végzett villanyszerelési munka közben halálos áramütés érte. a felelőség megállapítása folyamatban van. /mti/

--

bb. 21. több ezer új vendég a balatonnál - forgalmasak a fődény utolsó napjai

1973. augusztus 28.

vid/rj -cz

a balatonnál, az augusztus 19. -20.-i csúcsgorgalom után szembentűnően csökkent az idegenforgalom: mérséklődött a kem-pingek zsúfoltsága, a keresletnél már nagyobb a kínálat a fizető vendéglátó szolgálatnál is.

/folyt.köv./

10.48 rj

- 17 -

bb. 21. / többezer ... 1. folyt./rj

a fődény utolsó napjaiban azonban, a korábbi évek azonos időszakához képest, növekedett a látogatottság. becslések szerint a százezret még jóval meghaladja azoknak a száma, akik a tópart 40 nyaralótelepén tartózkodnak. a strandolásra is alkalmas időjárás, a tó vizének 22-24 fokos hőmérséklete még mindig nagy vonzerőt képvisel és az idegenforgalmi központokban a hét elején több ezer új vendéget fogadtak. változatlanul nagy számban érkeznek külföldi turisták is a magyar tengerhez. elsősorban csehszlovákiából, ausztriából, a német szövetségi köztársaságból és az ndk-ból érkeznek népes csoportok a balatonhoz. a tavalyinál sokszorta több vendég érkezik hollandiából és belgiumból is. az augusztus végi napokban megélénkült a lengyelországból érkező vendégforgalom, amely már több éves gyakorlat szerint a tengervíz lehűlésével és a balaton vizének változatlanul kellemes hőfokával magyarázható.

a balaton vendégserege- bár a strandokon még eleven az élet - ezekben a napokban már gyakrabban választja a kiránduló programot. badacsonyan kedden már vasárnapi jellegű volt a forgalom: hajóval és gépkocsival mintegy tizezren utaztak a közkedvelt kirándulóhelyre. a tavon megélénkült a vízi élet is; a hajók telt fedélzettel közlekednek és változatlanul nagy az érdeklődés a szot sítávitórlásai iránt. /mti/

--

bb. 22. a művelődési otthonok helyzete somogyban

vid/ká/rj -cz

1973. augusztus 28.

a somogyi művelődési otthonok hálózata az 1968 óta megjelent határozatok szellemében szervezetileg és tartalmilag egyaránt fejlődött - állapította meg keddi kaposvári ülésén a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága. ugyanakkor az intézmények működési feltételei nincsenek arányban a feladatok növekedésével. kevés olyan művelődési otthon épült, ahol kiállításokat, hangversenyeket lehet rendezni. a színház sok helyre nem juthat el a nézőtér kicsinyisége, a színpadok korszerűtlen technikai felszereltsége miatt. nagy gond az is, hogy a megye 43 településén egyáltalán nincs művelődési intézmény. hangsúlyozták az ülésen, hogy a sokrétű művelődési tevékenységhez nagyobb anyagi támogatás szükséges. a következő tervidőszakra a tényleges szükségletnek megfelelően kell megtervezni a pénzügyialapokat. a fejlesztési tervek között kaposvárott szabadtéri színpad építése, balatonszárszón, a józsef attila emlékmúzeum udvarán kamaraszínpad kialakítása szerepel. síófokon épül már a művelődési ház, s hasonló intézményre van szükség fonyódon is.

/folyt.köv./

11.47 rj

- 18 -

10'1220

bb. 22. / a művelődési... 1. folyt./rj

a fő gondok közé tartozik a népművelési szakemberhiány, nagymértékű a fluktuáció. meghatározó e vonatkozásban, hogy a szakma nem részesül a pedagógusokéhoz hasonló anyagi és erkölcsi megbecsülésben.

a végrehajtó bizottság hangoztatta a művelődési otthonok közös fenntartásba vételének fontosságát. a pénzeszközök koncentrálása érdekében közművelődési alap képzését határozták el. /mti/

--

bb. 23. elhunyt juracsek györgy

mm/rj zs -cz

1973. augusztus 28.

juracsek györgy, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa 76 éves korában elhunyt. búcsúztatása augusztus 31-én 15 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

mszmp 1. kerületi bizottsága,
építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége.

/mti/

--

bb. 24. budapesti közlekedési balesetek

gk/rj -cz

1973. augusztus 28.

budapesten a vii. kerület thököly út és nefelejcs utca kereszteződésében takács jánosné 75 éves nyugdíjas, budapesti lakost az úttesten elütötte egy féktávolságon belül haladó 7/c jelzésű autóbusz. takács jánosné kórházba szállítás után belehalt sérüléseibe.

a ii. kerületben a pasaréti út és hébelt ede utca kereszteződésében nagy páll 14 éves tanuló, budapesti lakos kerékpárjával szabálytalanul kanyarodott és összeütközött egy személygépkocsival. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

/folyt.köv./

11.53 rj

- 19 -

10'1220

bb. 24. / budapesti... 1. folyt./rj

előd gábor 25 éves ügyintéző, budapesti lakos motorkerék-párjával a xlii. kerület dózsa györgy ut és angyalföldi út kereszteződésében felborult. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

az v. kerületben a marx tér 9. szám előtt szabálytalan helyen lépett az útestre nagy sándor 71 éves nyugdíjas, gárdonyi lakos és egy tehergépkocsi elütötte. az idős embert súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. /mti/

..-

bb. 26. középkori lakóház székesfehérvárott

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

középkori lakóházat „vallatnak”, a régészek székesfehérvárott, a történelmi belvárosban. a zalca máté utca 6. számú műemlékjellegű épületről a kutatók már régóta sejtették, hogy barokk homlokzata régebbi, középkori emlékeket rejt. a ház tatarozását megelőzően indított ásatás eddigi eredménye a régészeket igazolta: bebizonyosodott, hogy az épület legrégebbi részei középkoriak, az 1300-as évekből származnak. értékes kőfaragványok, 600 évesre becsült kőkeretes ablakok, egy befalazott gótikus ülőfülke, s még sok egyéb középkori emlék került elő. a kutatást folytatják. /mti/

..-

bb. 25. középkori városmuzeum kőszeg központjában - a városi tanács ülése

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

kőszeg hazánk egyik legszámottevőbb üdülővárosává fejlesztik-közölték a városi tanács keddi ülésén, amelyen a nyugatdunántuli üdülőterület regionális rendezéséről szóló kormányhatározat helyi megvalósulásáról tanácskoztak. a határozat a jelentős műemlékegyüttesel, gyógyüdülésre is alkalmas földrajzi-klimatikus adottságokkal rendelkező várost kiemelt üdülési és idegenforgalmi településsé emelte. fejlesztése tehát túlnő a helyi érdekeken; országos fontosságu, kétezer turistára és üdülő befogadására kell folyamatosan alkalmassá tenni. /folyt.köv./

12.33 rj

- 20 -

bb. 25. /középkori városmuzeum... 1. folyt./rj

a határozat tervszerűen valósul meg. a szabó hegyen száz személyes szálloda és több vállalati üdülő épült. a magántulajdonban lévő vikendházak száma többszázra nőtt. a királyvölgyben, a város második legkedveltebb és legszebb zöldövezetében is számos idegenforgalmi fejlesztés történt. a kőszegi-hegységet a természetjárók és a téli sportok kedvelőinek paradicsomává tették. üdülő- és parkerdők, erdei tornapálya, sílesikló és ródlipálya létesült. elkészült a hegység legszebb részait összekötő ut. több esőházat és turistapihenőt adtak át.

a város legfőbb jelentőségét a jellegzetes városképet alkotó műemlékegyüttes adja. buda és sopron után a kőszegi történelmi városmag a legkomplexebb műemléki együttesünk. rekonstrukciója, valamint a középkori várossal kibontása útemesen halad. az idén és jövőre harminc állami tulajdonban lévő műemléki épület homlokzatát újítják fel. a várossfalból 425 folyómétert szabadítottak ki és állítottak helyre ezideig. a jurisich tér - amely eleven városmuzeum - történelmi és építészeti értékének megfelelő igényes burkolatot kap majd.

a lakásviszonyokat, a kommunális ellátást és a közlekedést is javítják a városban. új szálloda, könyvtár, ábc áruház épül. a települést átszelő gyöngyös patakot szabályozzák. /mti/

..-

bb. 27. előtérben makó és csongrád megye nagyközségeinek ipari fejlesztése - ülést tartott a csongrád megyei tanács vb

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

a megye iparának a helyzetét, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat vitatta meg kedden szegeden a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága. mint többek között rámutattak 1965-ben a megyében még csak tizenháromezren dolgoztak a nehéziparban 1972-ben viszont már több mint huszonegromezren. ugyanebben az időszakban a könnyűiparban foglalkoztatottak száma ezeröt-százzal növekedett. a megye iparában foglalkoztatottak 53 százaléka szegeden, 39 százaléka hódmezővásárhelyen, szentesen, csongrádon és makón dolgozik. a községekre az ipari munkahelyeknek alig 10 nyolc százaléka jut. a végrehajtó bizottság indokoltnak tartja elsősorban makó ipari fejlesztését. ott ugyanis a nagymatermesztés gépesítésével párhuzamosan nagyobb arányú munkaerő felszabadulására lehet számítani. ezenkívül kistelek, Mindszent és csanádpalota nagyközségek fejlesztése kerül előtérbe, lényegében hasonló okokból. /folyt.köv./

12.45 rj 16/1400

- 21 -

bb. 27.

bb. 27. / előtérben makó... 1. folyt./rj

fontosnak ítélte meg a végrehajtó bizottság, hogy az Üzemek több figyelmet szenteljenek a nők munkahelyi problémáinak megoldására, az asszonyok gondjainak részbeni átvállalására, az érdekelt vállalatoknak több anyagi áldozatot kell hozniuk többek között a bölcsődék és az ovodák építésének támogatása terén.
/mti/

bb. 28. a megye közegészségügyi helyzetéről tárgyalt a szabolicszatmár megyei tanács vb

vid/kz/rj -cz

1973. augusztus 28.

szabolcs-szatmár megye közegészségügyi, járványügyi helyzetéről tárgyalt keddi ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy a megelőzés személyi és tárgyi feltételeinek javítása révén az utóbbi években jelentős előrelépés történt a település-, az élélmérés-, a munka- és az iskolaegészségügy területén. kedvezően alakultak a fertőzőbetegségek statisztikái. a védőoltással megelőzhető fertőzőbetegségek vonatkozásában az országos átlaghoz képest is sokat javult a helyzet. továbbra is gondot okoz viszont az, hogy kevés a jó ivóvíz, az iskolai napközi otthonok, az ovodák és a kollégiumok konyhái túlterheltek, s ezért nehéz az előírt követelményeket betartani. a vb határozata szerint a jövőben - különösen a városokban és gyorsan fejlődő településeken - nagyobb gondot kell fordítani a környezetvédelemre. /mti/

bb. 29. fellendülőben a dh munkarendszer, nagyobb mércé a szocialista brigádoknak - nemeslaki tivadar nyilatkozat a munkaverseny-ről

1/sl/tr/rj ie -cz

1973. augusztus 28.

mint ismeretes, a szot elnöksége hétfői ülésén a szocialista munkaverseny helyzetéről is tárgyalt. az mti munkatársa megkérte nemeslaki tivadart, a szot titkárát, hogy foglalja össze a szocialista versenymozgalom jelenlegi főbb vonásait.

- a vállalati gazdálkodásban és az egész népgazdaságban az első félévben jó eredményeket értünk el - mondotta -, ami az irányítás és a társadalmi kezdeményezések kedvező tendenciáira is utal. a gazdasági vezetés döntései és intézkedései meg-alapozottabbak, mint korábban, s kedvezően éreztetik hatásukat a munkaversenyben kibontakozó mozgalmak, a szocialista brigádok sok kezdeményezése, jó munkája. a pozitív tényezők között nagy jelentősége volt a munkások márciusi emelésének, ami jó hangulatot teremtett, növelte a dolgozók aktivitását. sok vállalatnál - elsősorban a szocialista brigádok kezdeményezésére - a munka hatékonyságát gyorsabb ütemben akarják javítani, hogy ilyen módon is kiegyenlítsék a béremeléssel járó többletkiadásokat.

/folyt.köv./

12.55 rj

- 22 -

bb. 29. / fel
Lendülőben... 1. folyt./rj

a dolgozók mindenekelőtt a termékek minőségének javításával, ésszerű takarékossgal segítik a gazdaságosabb termelést. ehhez természetesen az is szükséges, hogy a gazdasági vezetők rendszeresen tájékoztassák dolgozóikat a munkahely problémáiról, terveiről, s a jobb megoldás érdekében kérjék ki a kollektívák véleményét. helytelenül jártak tehát el azokon a helyeken, ahol a béremelés idején is csupán az emelések elosztásának szervezeti és adminisztratív kérdéseit beszéltek meg a dolgozókkal. ott hatékony a munkaverseny, ahol az üzemi demokrácia fórumai érdemben funkcionálnak, ahol a dolgozók tájékozottak munkahelyük helyzetéről, ahol átérzik a vezetés gondjait.

- a tapasztalatok szerint a munkaversenymozgalom azoknál a vállalatoknál a legmegalapozottabb és legeredményesebb, ahol rátértek a dolgozó hibátlanul munkarendszer alkalmazására. e munkarendszer ugyanis jó szervezeti kereteket és feltételeket teremthet az együttműködéshez a termelés irányításában és ellenőrzésében közvetlenül és közvetve részvevő műszaki- gazdasági vezetőknek, szakembereknek, dolgozóknak. a dh munkarendszert eddig mintegy hatvan vállalat vezette be, vagyis összesen körülbelül százezer dolgozót érint. a leginkább a vasiparban terjedt el, de a többi termelő ágazatban is törekednek a munkarendszer átvételére.

- a szocialista munkaversenymozgalom szerves és elválaszthatatlan részeként igényli a támogatást az ujitómozgalom. a szakmunkások és a műszaki dolgozók körében egyaránt nagy érdeklődést, kedvező visszhangot váltott ki a minisztertanács áprilisban hozott állásfoglalása az ujitómozgalom továbbfejlesztéséről. már az azóta eltelt rövid idő alatt is bizonyos élénkülést figyelhettünk meg az ujitómozgalomban. a minisztertanács állásfoglalása nyomán további fellendülést várunk, ezt elősegítik majd a rövidesen sorra kerülő vállalati és gazdai ujitói tanácskozások, amelyeken értékelik az adott terület ujitómozgalmának helyzetét, javaslatokat dolgoznak ki az ujitások akadályainak elhárítására, s előkészítik az ujitók jövő évi országos tanácskozását.

/folyt.köv./

13.00 rj

- 23 -

bb. 29. / fellemlőben... 2. folyt./rj

- pozitív tendenciák észlelhetők a szocialista brigádmozgalomban is. a valóban jól dolgozó szocialista brigádok helyesléssel fogadták, hogy a kitüntetések elbírálásakor az utóbbi időben megemelték a mércét, nem volna ugyanis értelme, sőt káros volna, ha a brigádok számszerű növelése kedvéért kritikátlanul adományoznák a címeket, a kitüntetéseket. a vállalatok egy részénél a dolgozóknak már 60-70 százaléka szocialista címet nyert brigádokban dolgozik. országosan egy év alatt 106.000-ról 115.000-re nőtt a mozgalomban részvevő kollektívák száma. a további számszerű fejlesztés csak abban az esetben és olymértékben kívánatos, hogy az ne vezessen a mozgalom élenjáró, példamutató jellegének visszaeséséhez.

- ez év május 1. alkalmából adományozták első ízben az új előírásoknak megfelelően, vagyis pályázatok alapján a kiváló vállalat kitüntetését. e rendszer bevéltotta a hozzá fűzött reményeket. egyes ágazatokban a vállalatok 20-50 százaléka pályázta meg a kitüntetését. az elbírálásnál a szakmai szakszervezetek felépésére a gazdasági eredményeken kívül széleskörűen mérlegelték a munka- és egészségvédelem, a szociális ellátás javítására tett intézkedéseket, valamint a munkaversenymozgalom alakulását és az üzemi demokrácia helyzetét is. mindez a jövőre nézve is arra ösztönzi a vállalatokat, hogy az eddiginél gyorsabb ütemben javítsák a munkahelyi körülményeket.

- nem sikerült viszont lényegesen előbbre lépni a munka- és üzemszervezés korszerűsítésében. bár a szervezésfejlesztési programokat általában kidolgozták, a vállalatok jelentős részénél vontatottan haladnak a gyakorlati intézkedések. még mindig viszonylag kevés helyen igénylik szervezett formában a dolgozók javaslatait a veszteségidők csökkentésére, a munkafolyamatok jobb összehangolására, a raktározás, a belső szállítás fejlesztésére, a nehéz fizikai munka gépesítésére.

- nem tekinthetjük kielégítőnek a munkaverseny ösztönzését sem. a jutalmazás még mindig általában utólagos és ünnepekhez kötődik. továbbra is gyakori az egyenlődsdi, a jutalmazási összegek elaprózása. a mozgóbérek jelentős részét szervezetlenségből vagy a gazdasági vezetők mulasztásából adódó lemaradások pótlására fizetik ki prémium vagy jutalom címen, aminek semmi köze a szocialista munkaversenymozgalomhoz.

/folyt.köv./

13.07 rj

To 14⁰⁰

- 24 -

bb. 29. / fellemlőben... 3. folyt./rj

a dolgozók méltán teszik szóvá, hogy „elfuserált”, munkák helyrehozásával, a határidőből kifutott, rosszul ütemezett programok hajrá-munkával való teljesítésével több pénzt lehet keresni, mint kiemelkedő, alkotó tevékenységgel, ujtással, vagy éppen huzamosabb időn át végzett megbízható, eredményes, példamutató munkával. az ily módon elért nagyobb kereset nem érdeke a dolgozónak, káros a kollektívának, a népgazdaságnak.

- a minisztériumok, bár késedelmesen, de helyes módon lépéseket tettek a munkaverseny irányításának és szervezésének fejlesztésére. 1973 január 1-én életbe léptek a vállalati munkaverseny-szabályzatok, amelyeket jelentős előrehaladásnak tekinthetünk, bár több helyen még ma sem határozzák meg a kelendő mélységig és konkrétsággal a munkahelyi gazdasági vezetők feladatait a munkaverseny szervezésében, s az ehhez szükséges hatásköröket és eszközöket sem rendezték a vállalatok egy részében. a fél év folyamán a legtöbb szakszervezet és ösztönző elnöksége elemezte a munkaversennyel kapcsolatos új szabályozások helyzetét. ösztönzésükre több tárca a negyedik negyedévben a minisztériumi vezetők értekezletén ugyancsak megvizsgálja az ágazati munkaversenymozgalom tapasztalatait. ezeken a tanácskozásokon első ízben számoltatják majd be az igazgatókat a munkaverseny fejlesztésére tett intézkedéseikről. /mti/

--

bb. 30. időjárásjelentés

rj -cz

1973. augusztus 28.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 28-án kedden 13 órakor

az évszakhoz képest kissé hűvös idő

a skandináv-félsziget déli részétől ukrainán át a fekete-tenger térségéig húzódó mintegy 800-1000 km széles sávban a leszálló légmozgások csendes, száraz időjárást okoznak. az alpok vidékén, a kárpát-medence délnyugati felén, valamint a balkán-félszigeten egy sekély alacsony nyomású légköri képződmény hatására jobbra erősen felhős az idő, többfelé esik az eső, egy-két helyen zivatar is keletkezik. a kárpát-medence időjárásának kialakításában az említett alacsony nyomású légköri képződmény a következő 36 óra folyamán is részt vesz.

/folyt.köv./

13.20 rj

- 25 -

14⁵⁵ g

bb. 30. / időjárásjelentés... 1. folyt./rj

hazánkban hétfőn az ország nagy részén 9-13 órán át sütött a nap a déli határszélen azonban csak 3-8 óras napfény tartamot mértek. az éjszakai óráktól kezdve a délnyugati, nyugati megyékben a felhőzet tovább növekedett és itt egy-két helyen jelentéktelen mennyiségű eső esett. kedd hajnalra az északi megyékben 8-10, máshol 11-16 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtti az északi keleti megyékben derült, az ország többi részén felhős, vagy erősen felhős volt az ég.

szombathelyről kisebb esőt jelentettek, a hőmérséklet 11 órakor az erősen felhős helyeken csak 17-21, máshol 22-25 fok között volt.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 20,4 fok volt 0,5 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, gyengén süllyed.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 22 fok volt.

várható időjárás szerda estig:

délnyugaton erősen felhős, északkeleten derültebb idő, szórványosan előforduló eső, délnyugaton egy-két helyen zivatar, mérsékelt, időnként megélnkülő keleti, délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-16, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 21-26 fok között.

a duna vízállása budapesten : 150 cm.
/mti/

..-

bb. 31. huszonöt éves a marx károly közgazdaságtudományi egyetem-sajtótájékoztató a jubileumi ünnepekről

t/szö/tr/rj -cz

1973. augusztus 28.

negyed századdal ezelőtt, 1948-ban hoztak törvényt hazánkban a közgazdaságtudományi egyetem létrehozásáról. a jubileum küszöbén, kedden az egyetem nagy tanácstermében dr. kreskay ferenc dékán, a jubileumi bizottság elnöke tájékoztatta a sajtó képviselőit az egyetem múltjáról, jelenéről és jövőjéről, valamint a megemlékezés tervezett programjáról.

/folyt.köv./

13.40 rj

- 26 -

1455g

bb. 31. / huszonöt ... 1. folyt./rj

a negyedszázados multat értékelve rámutatott: a kommunis-ták javaslatára hozták létre a közgazdaságtudományi egyetemet felismerve annak szükségességét, hogy a gazdaság szocialista át-alakításához szocialista szellemű közgazdasági szakembergár-da szükséges. az egyetem élén első rektorként rudas lászló, a marxista filozófia nagy egyénisége állott. a párt a legképzettebb gazdasági vezetőit küldte az egyetemi katedrára. 1951-ben új ott-hont kapott az intézmény: az újjáépített, illetve az oktatás cél-jaira átépített vámházat.

1968 szeptemberétől kezdve a marx károly közgazdaságtudo-mányi egyetemen átfogó/képzést a megváltozott gyakorlati igények-kel. nem egyszerűen a tananyagok korszerűsítésére volt szükség, ha-nem az egyetemi oktatás szervezeti és tanrendi szerkezetét, pe-dagógiai szemléletét is módosítani kellett.

az eltelt negyed század során az egyetemen 14.532-en szerez-tek diplomát, köztük 8.309-en a nappali tagozaton. az egyetemen oktatott fiatalok 45 százaléka volt nő, ez az arány azonban foko-zatosan emelkedik, és az elmúlt tanévben már elérte az 55 százalékot. a nappali tagozatos hallgatók között átlagosan minden harmadik diák munkás-paraszt szülők gyermeke.

a jubileumi eseménysorozat szeptember 3-án reggel kezdődik az Ünnepélyes tanévnyitóval, majd leleplezik varga jeno szobrát és meg-koszorúzzák marx károly egyetemi emlékművét. az első évesek fogada-lomtétele után ünnepi nyilvános tanácsulést tartanak, amelyen egyebek között kitüntetéses és disz doktorokat avatnak, kor-mánykitüntetések nyujtanak át.

az egyetem könyvtára „közgazdasági irodalom magyarországon 1948-1973, címmel impozáns tárlatot állit össze, amelynek megnyitója ugyancsak szeptember 3-án, délután lesz. ezt követően az egyetem ta-nácsának nyilvános ünnepi ülése keretében a hazai és külföldi társ-intézmények vezetői köszöntik a jubiláló magyar intézményt.

szeptember 4-én kétnapos tudományos ülészak veszi kezdetét, amelynek plenáris ülésén dr. szabó kálmán egyetemi tanár „gon-dolatok az egységes marxista vállalatelmélet kifejlesztéséről, címmel tartja megnyitó előadását. a tudományos ülészak szekcióü-léseken folytatja tanácskozását, melynek keretében legkivá-lóbbb hazai szakembereink vezetésével méltatják az időszerű köz-gazdasági problémákat.

a sajtókonferencia befejező részében dr. nyilas józsef tudományos rektorhelyettes ismertette az egyetem tudományos mun-kásságát, terveit. aláhuzta: a 25 esztendő marx károly közgaz-daságtudományi egyetem nagy tudományos feladatot vállalt magára, amikor a távlati tudományos kutatási program keretében a szocialis-ta vállalat témájának kidolgozásá tűzte ki célul.
/folyt.köv./

13.50 rj

- 27 -

↓ képzési reform kezdődött. Az volt a célja, hogy összhangba hozzák az egyetemi

1457

bb. 31. / huszonöt... 2. folyt./rj

a szocialista vállalat fejlődési törvényszerűségeinek megismerése, irányítási és szervezési rendszerének tudományos kidolgozása lehetőséget teremt arra, hogy erősödjön a gyakorlat igényeihez igazodó szakképzés. a szocialista vállalat távlati kutatási témája olyan keret, amely minden tanszék számára nyújt vizsgálódási feladatot. a külső feltételek kedvező változása, valamint a tananyagok korszerűsítésének sürgető követelménye lehetővé tette, hogy az egyetemen intenzívebbé váljon a tudományos kutatómunka. a most kezdődő jubileumi ünnepség-sorozat voltaképpen természetesen alkalom arra, hogy az eddigi kutatási eredményekről a szakemberek a nagyobb nyilvánosság előtt is számot adjanak. /mti/

--

bb. 32. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke augusztus 28-án 13 óráig

se/rj -cz

1973. augusztus 28.

1. kezdődik a főiskolai tanév
 2. csepel kereskedelmi hálózata
 3. balaton-part zöldsegellátása
 4. atomenergia a növénynevelés szolgálatában
 5. doktor címet a politikai tudományokban
 6. „jelés”, halak a tiszában
 7. felmérés a munkásszállások köznevelődési helyzetéről
 8. tanévnyitás a józsef attila szabadegyetemen
 9. iskoláztatási segély
 10. csaptelepeket lopott
 11. műhold figyel a gabonát
 12. irányítószámok
 13. dohánytermés
 14. a tejipar és a phylaxia vállalkozása
 15. nyomdák munkaversenye
 16. iparjogvédelmi osztály tatabányán
 17. szervizautók
 18. új abc áruház zuglóban
 19. meghalt winkler lajos
 20. rendőrségi hírek
 21. vendégek a balatonnál
 22. művelődési otthonok helyzete somogyban
 23. elhunyt juracsek györgy
- /folyt.köv./

13.55 rj

- 28 -

1458g

bb. 32. / a belföldi... 1. folyt./rj

24. balesetek
 25. a közszegi tanács ülése
 26. középkori lakóház szfvárott
 27. csongrád megyei vb
 28. szabolics megyei vb
 29. nemeslaki nyilatkozat
 30. időjárásjelentés
 31. sajtótájékoztató a közgazdasági egyetemén
 32. hírjegyzék
- /mti/

--

bb. 36. fogadás az uruguayi nemzeti ünnep alkalmából

t/bc/gk/rj szó -cz

1973. augusztus 28.

alberto rodriguez nin, uruguay keleti köztársaság budapesti nagykövete az uruguayi nemzeti ünnep alkalmából kedden fogadást adott a gellért szállóban.

a fogadáson részt vett hollai imre külügyminiszterhelyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint a gazdasági és a kulturális élet több vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja is. /mti/

--

bb. 37. együttműködésünk a nemzetközi béke intézettel

k/tf/gk/rj szó -cz

1973. augusztus 28.

a. brusskov, a bécsi nemzetközi béke-intézet igazgatója és az országos béketanács vezetői budapesten tárgyalást folytattak az országos béketanács tudományos bizottsága és a nemzetközi béke intézet együttműködéséről. az 1974-75-ös évek nemzetközi tudományos programját felölelő tárgyaláson részt vettek a nemzetközi béke intézet elnökségének magyar tagjai: dr. haraszti györgy tanszékvezető egyetemi tanár, nemzetközi jogász, dr. simai mihály egyetemi tanár, közgazdász és dr. süttő ottó egyetemi docens, a magyar külügyi intézet osztályvezetője. /mti/

--

14.04 rj

- 29 -

1459g

bb. 34. harmincezer fiatal dolgozott az építőtáborokban - fokozott törődés a tanintézeti kisz-szervezetek munkájával - diákszemináriumok

t/pr/gk/rj szö -cz

1973. augusztus 28.

az 1973-74-es tanév ifjúságmozgalmi feladatairól, a nyári diákprogramok tapasztalatairól tájékoztatta az újságírókat kedden a magyar sajtó házában szücs istvánné, a kisz központi bizottságának titkára.

egyebek között elmondotta, hogy eseményekben gazdagon telt el a diákfiatalok nyári vakációja, a pihenés, az erőgyűjtés mellett cselekvő részt kértek a különböző gazdasági, társadalmi feladatok megoldásából. a kisz központi építőtáborokban 30 ezer fiatal mintegy 300 ezer munkanapot dolgozott, s összességében több mint 5 millió forint értékű munkát végzett. a megyei egyetemi építőtáborokban további tízezren munkálkodtak. az építőtábor-mozgalom minden eddiginél tartalmasabb volt, erősödött nevelő, szakmai funkciója, s nagyobb volt a választék is, mert hosszabb-rövidebb időre kaput nyitottak környezetvédelmi és politikai vitatáborok, régészeti és kulturális táborok. színesebb, változatosabb volt a szabadidős program is, a vakációjuk egy részét munkával töltő fiatalokhoz neves művészek és együttesek látogattak el, fölkeresték őket az egyetemi színjátszók, s a színház- és filmművészeti főiskola hallgatói is. az expressz ifjúsági és diák utazási iroda táborában az idei nyáron 30 ezer gimnázista, szakközépiskolás és szakmunkástanuló, valamint 3000 egyetemista és főiskolás üdült - igen kedvezményes áron.

a diákvezetőket, az ifjúsági mozgalom tisztségviselőit már a következő tanév feladatai foglalkoztatták a nyári hónapokban. harminc felsőoktatási intézmény oktatói, hallgatói dolgoztak a fizikai dolgozók továbbtanuló gyermekei részére szervezett táborokban, az „Üdülve tanulás, -ban 6500 középiskolás diák vett részt. a budapesti műszaki egyetem a bács-kiskun megyei gyerekek számára szervezett ilyen táborozást, az ötvös lőrén tudományegyetem pedig a győrsopron megyeieknek. az idén először szerveztek tanulmányi táborot a szakmunkástanulóknak, a kisz vezetőképző táborában pedig tízezer középiskolás készült az 1973-74-es tanév mozgalmi teendőire. szovjet egyetemista és magyar középiskolás diákok részvételével szervezték meg a középiskolás orosz nyelvi táborot, táboroztak a diákujságírók, diákrádiósok, bács-kiskun megyében, egerben és sopronban pedig megrendezték az egyetemek, főiskolák golyóinak speciális felkészítő tanfolyamait.

/folyt.köv./

14.45 rj

- 30 -

MA 1505

bb. 34. / harmincezer... 1. folyt./rj

az 1973-74-es tanév feladatai alapvetően azokból a tennivalókból fakadnak - hangsúlyozta szücs istvánné-, amelyeket az mszmp ifjúságpolitikai és oktatóspolitikai állásfoglalása, illetve a kisz viii. kongresszusa a tanintézeti kisz-szervezetek számára meghatározott. erősíteni kell apolitikai tevékenységet, jószerivel a kisz-munka egészét kell politikussá tenni. fontos teendőjük az ifjúkommunistáknak, hogy intézményük új hallgatóival megismertessék

az ifjúkommunisták tevékenység tartalmát meghatározó párt- és kisz-állásfoglalásokat, segítsék a világnézeti tantárgyak oktatását. a kiszeseknek fokozottabban kell törődniük iskolájuk hangoztatásával - tudják, hogy mi foglalkoztatja társaikat-, s erre jó alkalom lesz a kisz tagsági könyvek hamarosan sorra kerülő érvényesítése, közelebbről azok a beszélgetések, amelyek ezt a tulajdonképpen hivatalos aktust kísérik. a középiskolákban éppen a politikai tevékenysége erősítését szolgálja az az új mozgalmi-szervezeti forma, amelyben az idén már 245 középiskola diákjai kezdenek dolgozni. a 14-18 évesek jobban megismerik egymást, iskolájukat az új módon, nem osztályonként „összeálló”, kisz-alapszervezetekben, s szabadabban kamatoztathatják tehetségüket az azonos érdeklődésű fiukat-lányokat összekapcsoló úgynevezett tevékenységi körökben.

a párt központi bizottságának állásfoglalásai, határozatai megnövelték a tanulófiatalok, a kisz-szervezetek jelentőségét, szerepét a középiskolákban, a felsőoktatási intézményekben. gyakorlattá kell válnia annak, hogy a tanulók részt vállalnak az oktató-nevelő munka alakításából, felelős részt iskolájuk belső életének szervezéséből, irányításából. joguk, lehetőségük van erre - nem feltétlenül természetesen. a kiszeseknek például nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a tanulásra, az elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátításának segítésére, a tanulmányi fegyelem erősítésére, a szakkörökre, a tanulmányi versenymozgalmakra.

egy esztendővel ezelőtt a középiskolákban még az új rendtartás kidolgozása volt a legfontosabb tennivaló, ma: annak biztosítása, hogy a középiskolai ifjúság jól, hathatósan éljen azokkal a jogokkal, lehetőségekkel, amelyeket számukra a szeptember 1-én életbe lépő rendtartás biztosít. a rendtartás a tanulók közösségei, illetve a kisz-szervezet számára döntési, képviselői, egyetértési, véleményezési jogokat ad, körvonalazza a kisz-vezetőség, az osztály, illetve az osztály-diákbizottság hatáskörét, valamint az állami szervek és a kisz kapcsolatának formáit.

/folyt.köv./

14.55 rj

- 31 -

MA 1510

bb. 34. / harmincezer... 2. folyt./rj

a klsz központi bizottsága fontosnak tartja az iskolán kívüli közéleti tevékenység bővítését, s úgy döntött, hogy a társadalmi kapcsolatok szélesítésében bevált módszereket továbbra is alkalmazza. szeptemberben akciót hirdetnek „egy napot az iskoláért”, elnevezéssel, s ennek részvevőjéül az ifjúság valamennyi - nem csupán tanuló-rétegét meg szeretnék nyerni. a következő tanévben diákszeminariumot rendeznek az egyetemi, főiskolai klsz-szervezetek kommunista jellegének erősítéséről, a fizikai dolgozók gyermekeinek segítéséről, a főiskolai demokratizmus helyzetéről. középiskolai aktivarétekezleten értékelik a rendtartások megismertetésének és kezdeti érvényesítésének tapasztalatait, ismét megtartják a diákpolitikusok vetélkedőjét s az országos tanulmányi versenyeket. /mti/

--

bb 33. kooperációs járműgyártás csehszlovákiával - sajtótájékoztató a csehszlovák műszaki gazdasági napokról

t kg/tm szb 1e szb -cz

1973. augusztus 28.

Idén 14 százalékkal emelkedik Magyarország és Csehszlovákia áruforgalma, összesen félmilliárd rubel értékű a két ország közötti árucseré. a további kapcsolatok bővítését célozzák az októberben hazánkban megrendezésre kerülő csehszlovák gazdasági műszaki napok, amelyről kedden sajtótájékoztatót tartottak az eseménysorozat rendezői.

Mint Csehszlovákia budapesti nagykövetségének kereskedelmi ki-
rendeltségén elmondották, iparunk főként speciális gépi berendezéseket, szerszámgepeket, számítástechnikai eszközöket, mezőgazdasági gépkatapultákat és építőanyagipari berendezéseket szállít Magyarországra. a magyar ipar élelmiszeripari gépeket, komplett konzervgyári berendezéseket gyárt Csehszlovákiának. a hagyományos árucserén mellé a két ország gazdasági kapcsolataiban mind nagyobb szerepük van a kooperációnak és az együttműködés más korszerű formáinak. ezek továbbfejlesztését segíti, hogy az eseménysorozat alkalmat ad a két ország szakembereinek a tapasztalatcserére, s a további együttműködési lehetőségek feltárására. öt városban 26 előadás ismerteti majd a csehszlovák ipar legújabb eredményeit.

egyik témakör a gépjárműgyártás szervezeti felépítését taglalja, s a nemzetközi munkamegosztás elve alapján együttműködést javasol magyar gyárakkal. külön témakör foglalkozik majd az eseménysorozaton a téglai ipar fejlesztésével, technológiájának automatizálásával. ezen kívül egyebek között a gépgyártás, a cipőgyártás és az építőanyagipar témakörében hangzanak el előadások. /mti/

--

15.13/szb

-32-

NA 1520

kk.45. strougal hazautazott moszkvából

pm/er/p bs

m o s z k v a

1973. augusztus 28./taszsz/

Lubomír Strougal, Csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága elnökségének tagja, a csehszlovák kormány elnöke kedden Moszkvából hazautazott Prágába. vele együtt elutazott a Szovjet fővárosból Václav Hula, a CSKP központi bizottsága elnökségének póttagja, a kormány elnökhelyettese és több hivatalos személyiség.

a csehszlovák vezetőket Alekszej Koszigin, az SZKP KB politikai bizottságának tagja, a Szovjetunió minisztertanácsának elnöke, Nyikolaj Bajbakov, a Szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese és más hivatalos személyiségek bucsuztatták a Vnukovói repülőtéren. /mti/

--

kk.47. heath észak-írországból -2.

ri/gas/p bs

b e l f a s t

1973. augusztus 28./mti/

Edward Heath brit miniszterelnök kedden rendkívüli bizton-
sági intézkedések közepette érkezett meg Észak-Írország fővárosába. a brit légierő repülőgépe egy Belfast közelében lévő katonai támaszponton ért földet, ahol William Whitelaw, a londoni kormány észak-ír ügyekkel megbízott minisztere fogadta a kormányfőt. Heath és vendéglátója a támaszpontról helikopteron utazott tovább a Stormont kastélyba, hogy ott az évek óta polgárháborús válságban élő tartomány politikai vezetőivel tárgyaljanak. az angol miniszterelnök szerdán utazik vissza Londonba. /ap/

--

kk.48. kozmosz-582.

hb-er/a/bs

m o s z k v a , 1973. augusztus 28. /mti/

a Szovjetunióban kedden föld körüli pályára bocsátották a Kozmosz-582-es jelzésű mesterséges holdat. a Szputnyikon elhelyezett berendezéssel folytatják a világűr kutatását.

a műhold pályaadatái a következők: kezdeti keringési idő - 95.3 perc; a föld felszínétől mért legnagyobb távolság 559 kilométer, a legkisebb távolság 521 kilométer; a pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt szöge 74 fok.

a Szputnyikon rádiórendszer működik a pályaelemek pontos mérésére, továbbá egy olyan rádiótelemetrius rendszer, amely a készülékek működési adatait továbbítja a földre. a műhold berendezése kifogástalanul működik. a beérkező adatok feldolgozását földi koordinációs - számítóközpont végzi. /taszsz/

15.13

- 33 -

kk.46. vdk - külügyminisztériumi jegyzék

se/kcs/a/bs h a n o i, 1973. augusztus 28. /mti/

a vietnami demokratikus köztársaság külügyminisztériuma jegyzéket juttatott el a nemzetközi vietnam-értekezleten résztvevő országoknak, azzal kapcsolatban, hogy Kanada kilépett a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságból, amelyet a vietnamra vonatkozó párizsi megállapodás alapján hoztak létre.

a jegyzék megállapítja, Irán elfogadta, hogy részt vesz a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban, kötelezettséget vállalt a párizsi egyezményben, a csatolt megállapodásokban, a nemzetközi vietnam-konferencia dokumentumaiban, valamint az 1973. június 13-i közös közleményben foglaltak tiszteletben tartására.

a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságnak be kell töltenie funkcióját, amint azt Párizsban elhatározták - állapítja meg a vietnami demokratikus köztársaság külügyminisztériumának jegyzéket./taszsz/

--

kk.49. amerikai közvélemény - watergate-ügy

hb/er/a/bs n e w y o r k, 1973. augusztus 28. /mti/

a harris amerikai közvéleménykutató intézet megállapította: az amerikaiak 62 százalékának véleménye szerint elérkezett az idő arra, hogy az ugynevezett watergate-ügyet átadják a bíróságnak és „lehetővé tegyék az amerikai elnöknek, hogy idejét és figyelmét fontosabb ügyekre összpontosítsa, - jelentette kedden a taszsz hírügynökség.

a szovjet hírügynökség szerint hasonló eredményre jutott az opinion research corporation elnevezésű amerikai közvéleménykutató intézet is. a megkérdezettek többsége ugyancsak azt a véleményét hangoztatta, hogy be kell fejezni a watergate-ügyben folytatott nyilvános kihallgatásokat./taszsz/

--

18.20/a

- 34 -

53
1840

kk.50. indopak - 3.

se/kcs/a/bs u j d e l h i, 1973. augusztus 28./mti/

hírügynökségi jelentések szerint szerdán hozzák nyilvánosságra egyidejűleg új delhiben és islamabadban annak a megállapodásnak a szövegét, amelyet India és Pakisztán képviselői kedden írtak alá a hadifogolycserével kapcsolatban.

indiai forrás szerint a megállapodásban többek között az áll, hogy India hazaengedi a 90 000 pakisztáni hadifoglyot, ellenben Banglades és Pakisztán közvetlen tárgyalásaitól teszi függővé további 195 hadifogolyt a sorsát, akiket a Banglades népi köztársaságban háborus bűntettek elkövetésének vádjával bíróság elé akarnak állítani. a megállapodás azonban úgy szól, hogy India az említett tárgyalásokig nem adja át a 195 hadifoglyot Bangladesnek.

az említett indiai forrás szerint Pakisztán visszatelepülni enged Bangladesbe mintegy 160 000 embert, akik a háború során pakisztáni területen rekedtek. külön tárgyalnak majd annak a 203 személynek az ügyéről, akiket az islamabadi hatóságok akarnak háborus bűnökért felelősségre vonni. végül a megállapodás értelmében Pakisztán enged letelepedni az országban mudzsibur Rahman Sejk által mintegy 260 ezerre becsült bihari muzulmán, akik ott akarnak élni.

új delhiben nem közölték, hogy mikor kezdik meg a hozzátartozóan félmillió embert érintő repatriálásokat. /upi, reuter/

--

kk.51. közel-keleti hírek - 2.

ri/gas/a/bs 1973. augusztus 28. /mti/

d a m a s z k u s z

Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára kedden két és fél órás eszmecsere-t tartott a közel-keleti helyzetről asszad szíriai elnökkel. a megbeszélésen jelen volt Khaddam miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter is.

/folyt.köv./

18.35/a

- 35 -

1850

kk.51./ közel-.....folyt./-a

a tanácskozásról távozóban az ensz főtitkára újságírók kérdéseire válaszolva kijelentette, hogy a szíriai vezetőkkel folytatott eszmecsereje,, rendkívül érdekes volt és hozzájárult a közel-keleti helyzet jobb megértéséhez,,

szíriai hivatalos körök szerint asszad elnök részletesen kifejtette waldheimnek szíria álláspontját. a damaszkuszi rádió - bár a megbeszéléssel kapcsolatban részletekbe nem bocsátkozott - kedd délutáni adásában ismét leszögezte, hogy szíria szerint a válság végleges megoldásához az ut csak az izrael által megszállt arab területek felszabadításán át vezethet.

kurt waldheim damaszkuszból tovább utazott beirutba, ahová a kora esti órákban meg is érkezett. az ensz-főtitkárát a beirut repülőtéren fuad naffah libanoni külügyminiszter fogadta. /ap, reuter, afp/

b e i r u t

a libanoni fővárosban és az ország más nagyobb városaiban kedden 24 órára beszüntették a munkát a szervezett dolgozók. - közel-keletnek ebben a lüktető központjában gyakorlatilag megbénult az élet: bezártak a bankok, üzletek, mozik, kávéházak, vendéglők és áruházak, szünetelt a rakodás a kikötőkben és egy órára még a beirut repülőtér forgalma is leállt. a sztrájkkal a dolgozók a megélhetési költségek gyors ütemű emelkedése ellen kívánnak tiltakozni. a libanoni kormány elvileg támogatja a munkabeszünetést és a monopóliumokkal szemben a dolgozók mellett foglalt állást./ap, upi/

..-

kk.52. skylab

ri/gas/a/bs

h o u s t o n, 1973. augusztus 28./mti/

harmincharmadik napjukat töltik a világűrben a skylab amerikai űrállomás 2-es számú kutató-csoportjának tagjai. a keddi programban különböző orvosi kísérletek szerepelnek, majd ezután az űrhajósok a nap-teleszkóp segítségével felvételeket készítenek a napról. ez utóbbi felvételek pontosságának ellenőrzésére a földi ellenőrző központ a délután folyamán egy kamerával felszerelt rakétát lőtt fel, amelynek berendezései 150 mérföldes magasság -ból körülbelül egy percen át felvételeket és egyéb adatokat juttatnak vissza a földre. ezek elemzése után állapítják majd meg, valóban jól van-e beállítva a skylab nap-teleszkópja./upi/

x x x

a houstoni űrkutatási központ új nevet kapott: lyndon b. johnson néhai elnökről nevezték el, aki most ünnepelné 75 éves születésnapját./afp/

18.45/a

..-
- 36 -

18.55

bb.51./ tájékoztató.....folyt./-a

az idén kedvezően változott a vendéglátás forgalmának szerkezete. az italok terhére - az átlagosnál nagyobb mértékben emelkedett az ételforgalom aránya. örvendetes az is, hogy - részben az áremelés hatására - mintegy 12 százalékkal csökkent az égetett szeszesitalok forgalma, ugyanakkor 30 százalékkal növekedett az üdítőital fogyasztás. általában javult az iparcikk-ellátás, sikerült több ruházati termék - például harisnyanadrág, ballonkabát, női kötöttáru, olcsó női ciopó, stb - hiányát megszüntetni. van azonban javítanivaló számos iparcikk - egyebek között a fürdőkád, egyes építőanyagok, kerékpárok, stb - kínálatában.

a miniszter első helyettese a jövő évi felkészülés tennivalói között első helyen említette az árterv végrehajtását, amelyhez szükség van az árellenőrzések fokozására, az indokolatlan áremelések megakadályozására. a választékot bővítő import növeléséhez a vállalatoknak főleg a szocialista országokban tovább kell erősíteniük piackutató tevékenységüket.

az egy főre jutó tej-és tejtermék fogyasztás - a növekvő iránzat ellenére - még elmarad a korszerű táplálkozáshoz kívánatos színvonaltól és a tejtermelés ütemétől. ezért az élelmiszerkereskedelem alapvető feladata a tej-és tejtermék értékesítésének növelése, elsősorban a tejjelátásba bevont helységek, a tejet és tejterméket árusító boltok számának bővítése, valamint az áruválaszték fokozása, a hűtlánc és a csomagolás korszerűsítése, továbbá a kereskedelmi vállalatok anyagi érdekeltségének növelése révén. javítani kell a forgalom arányainak és gyümölcsellátását, amelyhez indokolt a forgalom arányainak változtatása. a cél az, hogy minél több friss áru kerüljön a hazai piacra, hiszen a kínálat növelése a mostaninál kedvezőbben befolyásolhatja az árszínvonal alakulását is.

befejezésül hangsúlyozta a miniszterhelyettes, hogy jövőre - ha szükséges, kormányzati intézkedésekkel is - meg kell szüntetni az ellátás jelenlegi hiányosságait. az áruforgalmi problémák rendezésére, a kiegyensúlyozottabb ellátáshoz szükséges árualapok biztosítására intenzív tárgyalás szükséges a kereskedelmi és a partner ipari vállalatok, valamint a belkereskedelmi minisztérium és az ipari tárcák között. a belföldi ellátás magasabb szintjéhez fokozni kell a fogyasztási cikkek importját, amelyhez egyébként a szocialista országokban kedvező lehetőségek mutatkoznak.

a beszámoló után az értekezlet résztvevői megtárgyalták az áruellátás legközelebbi feladatait és problémáit./mti/

15.50/a

..-
- 37 -

AA 1620

bb 39. felavatták a szot-kpvdsz üdülőt sopronban

vid-fm szb -cz

1973 augusztus 28.

Ligeti László, a kpvdsz főtitkára, a szot elnökség tagja kedden felavatta a sopronban épült 600 ágyas szot-kpvdsz üdülőt. az új létesítményt a győr-sopron megyei állami építőipari vállalat építette fel a győri tervező vállalat terve alapján. a hat- és félholdnyi parkkal és sportlétesítményekkel övezett épület 115 millió forintba került. 300 erkélyes-fürdőszobás szoba áll az üdülők rendelkezésére, akiknek kényelmét 180 tagu személyzet szolgálja.

a keddi átadási ünnepségen megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, földvári aladár, a szot elnöke és duschek lajosné, a szot titkára, valamint sopron város párt-, állami és tömegszervezeti vezetői. /mti/

--

bb 40. bolgár delegáció heves megyében

vid-fm szb -cz

1973. augusztus 28.

heves megye és a bolgár targoviste megye között az elmúlt év őszén született meg a baráti kapcsolat, amikor heves megye vezetői ellátogattak targovistába. e látogatás viszonzásaként kedden bolgár delegáció érkezett egerbe georgi karamfilovnak, a bolgár kommunista párt központi bizottsága pottagjának, a bkp targoviste megyei bizottsága első titkárának vezetésével. a delegáció a vendégeket oláh györgy, az mszmp heves megyei bizottságának első titkára és fekete győr endre, a heves megyei tanács elnöke fogadta. a delegáció tagjai nyolc napot töltenek heves megyében. megismerkednek a területi politikával, gazdasági és kulturális eredményeivel s megbeszéléseket folytatnak heves megye vezetőivel az együttműködés továbbfejlesztéséről. /mti/

--

bb 42. nyers rezső fogadta miloslav hruskovicot

tm szb 1e-cz

1973. augusztus 28.

nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára kedden hivatalában fogadta miloslav hruskovicot, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága elnökségének pottagját, a magyar-csehszlovák gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyesbizottság csehszlovák tagozatának elnökét. a baráti eszmecserén jelen volt dr. ajtai miklós a minisztertanács elnökhelyettese, az együttműködési vegyes bizottság magyar tagozatának elnöke, valamint frantisek dvorsky, csehszlovákia budapesti nagykövete. /mti/

--

-38-

16.15/szb

NA 165

bb 43. együttműködési szerződést kötött a komárom megyei tanács és a bábolnai állami gazdasági - bábolnán tartotta ülését a megyei tanács vb

vid-kz/mné szb -cz

1973. augusztus 28.

az élelmiszergazdaság távlati fejlesztésének feladatait vitatta meg keddi ülésén a komárom megyei tanács végrehajtó bizottsága. a tanácskozást a bábolnai állami gazdaságban tartották. köztudott, hogy a híres gazdaság az intenzív zárt termelési rendszerek kialakításában végzett uttörő munkájával nagy hatással volt és van az egész magyar mezőgazdaságra. ezt kívánják most a megyében fokozottabban hasznosítani. ezért a végrehajtó bizottsági ülésen kiss istván a megyei tanács elnöke és dr. burgert róbert, az állami gazdaság vezérigazgatója együttműködési megállapodást írt alá.

a megye mezőgazdaságában a hagyományoknak és a jelenlegi adottságoknak megfelelően továbbra is az állattenyésztés lesz a meghatározó, sőt tovább növekszik a szerepe. így a bábolnaiak különösen nagy segítséget tudnak nyújtani a takarmánytermelésben, a szakosított állattartási rendszerek kialakításában. szaktanácsadással, szakvéleményekkel, továbbképzéssel és sok más módon segítik majd elő, hogy a lehető legfejlettebb módszerekkel és minél gazdaságosabban oldja meg a megye mezőgazdasági feladatait. egyeztetik és együttesen alakítják majd a középtávu és távlati terveket.

a megye 1985-ig szóló fejlesztési programját a végrehajtó bizottság elfogadta. fő feladatul a termelés mennyiségének, választékanak a növelését, minőségi javulását szabták meg. abból indultak ki, hogy ezt korántsem kizárólag beruházásokkal kell megoldani, hiszen a tudományos eredmények alkalmazása, a szaktudás növelése, a korszerű üzemszervezési módszerek alkalmazása hatalmas tartalékokat képez. ennek megfelelően fontos tennivalóként jelölték meg többek között a szakosodást az ágazatok közötti kapcsolatok fejlesztését, az optimális üzemmagságra való törekvést. a terv a népgazdasági érdekek mellett messzemenően figyelembe veszi a termőhelyi adottságokat, a gazdaságosság és a hatékonyság követelményeit.

megállapították a vb ülésén, hogy a termelés szervezett fejlesztéséhez, amely többek között 1985-ig a termelési érték 50 százalékos emelkedésével számol - a jelenlegi színvonal megfelelő alapot nyújt. a megye mezőgazdasági üzemei eddig is az országos átlagot meghaladva fejlesztették gazdálkodásukat, az ipari környezet továbbra is nagy iramot diktál. a távlati fejlesztési terv második felében előtérbe kerül majd a feldolgozás gyorsabb fejlesztése is. a végrehajtó bizottsági ülésen az a vélemény alakult ki, hogy mivel a terv a jelenlegi ismeretekből adódó elképzeléseket foglalja magába, az ötéves terv teljesítése során tovább kell fejleszteni, korszerűsíteni.

a végrehajtó bizottság tagjai megismerkedtek a bábolnai állami gazdaság dolgozóinak kommunális, szociális és kulturális helyzetével, majd megtekintették az állami gazdaság több üzemét. /mti/

16.25/szb

-39-

NA 165

bb.44. a kisz-védnökség z záróünnepsége a mohácsi farostlemezzgyárban

vid/fm/a/-cz

1973. augusztus 28.

a mohácsi farostlemezzgyárban kedden ünnepélyesen zárult a 60,000 tonna farostlemez termelésére hivatott új üzemrész megvalósítása felett vállalt kisz-védnökség. az eseményen megjelentek a baranya megyei kisz-bizottság, mohács város párt-és kisz-bizottságának, valamint a szerződéshez csatlakozott több mint husz vállalat, intézménynek a képviselői.

a védnökséget a farostlemezzgyár kisz-szervezete kezdeményezte 1971. nyarán. a fiatalok - ismerve az országos farost-igény gyors növekedését- a félmilliárdos beruházás mielőbbi megvalósításával kívánták elérni, hogy az építő-, a butor- és járműipar minél több hazai farostlemez használhasson fel és csökkenjen az import.

a védnökség célja az volt, hogy mintegy 100 millió forint értékű hazai gyártmányú gépek, főleg egyedi berendezések határidőre, vagy enélkül korábban kerüljenek rendelkezési helyükre. a gyártó és szállító vállalatok kisz szervezetei e mozgalom révén sok segítséget nyújtottak a problémák megoldásához. így például a csepeli transzformátorgyár a transzformátorok szállítási határidejét hozta előbbre. a budapesti hajtómű és felvonógyár kisz-szervezete kommunista szombatok szervezésével, az ifjúsági szocialista brigádok mozgósításával biztosította, hogy a különböző típusú és nagyságú hajtóművek, a kívánt időre mohácson legyenek. a ganz mávag pedig egy 16.5 méter fesztávu darut szállított le határidőre.

az 1959. óta termelő mohácsi farostlemezzgyárnak ez már az ötödik bővítése, de az első, amelyet kisz-védnökséggel hajtottak végre.

az ünnepi esemény alkalmából dr. fáy mihály igazgató a közreműködő kisz-szervezetek részére elismerő, köszönő szavak kíséretében védnökségi emblémát, a legjobban dolgozó kisz-szervezeteknek pedig farostlemezről készült intarzia képet nyújtott át. /mti/

--

16.15/a

- 40 -

NA 1700

bb.45. továbbra is megrendezik a tokaji író-tábort - ülést tartott a hazafias népfront borsod megyei elnöksége

vid/fm/a/-cz

1973. augusztus 28.

a hazafias népfront borsod megyei bizottságának elnöksége kedden miskolcon tartott ülésén az „olvasó népért”, mozgalom továbbfejlesztéséről tárgyalt.

a magyar írók szövetsége által négy éve kezdeményezett mozgalom szép sikert hozott borsodban, - állapították meg. ennek szellemében rendezték meg az idén második alkalommal a tokaji író-tábort. ezt a következő években tovább folytatják. jövőre az ifjúság és az irodalom témájával, a következő évben pedig a nők helyzetével foglalkoznak majd a borsodi és a megyéből elszármazott írók évi találkozásán.

a kis-és társközsegekben a közművelődés irányítására művelődési munkaközösségeket hoznak létre: segítséget nyújtanak újabb iskolai könyvtárak létesítéséhez. csatlakoztak az „öt-száz év, ötszáz könyvtár”, mozgalomhoz. ennek során még az idén aggteléken, lakon, hangácson és szín községben petőfi- emlékkönyvtárat hoznak létre.

a helyi népfrontbizottságokat felhívták: támogassák az általános iskolai diákkönyvtárak gyarapítását. az uttörőszervezetekkel közösen mesemondó versenyeket szerveznek és segítik a kisz-szervezetek által kezdeményezett, borsodi ifju olvasók hónapja, mozgalmat. /mti/

--

bb.46. befejeződött a győr-sopron megyei néprajzi expedíció

vid/fm/a/-cz

1973. augusztus 28.

befejezte nyolcnapos munkáját a győr-sopron megyei muzeumi igazgatóság, a népművelési tanácsadó, a hazafias népfront és a megyei tanács által támogatott néprajzi gyűjtő-expedíció. a zenetanárok, egyetemi hallgatók, középiskolás diákok 15 főnyi csoportja győr-ujbaráton és környékén néprajzi vonatkozású emlékeket gyűjtött, továbbá régi mezőgazdasági munkamódszereket, népzenei, népköltészeti hagyományokat írt le. az expedíció különösen értékes népzenei elemeket gyűjtött, amelyeket később feldolgoznak. a tárgyi gyűjteményt a győri xantus jános muzeum munkatársai vizsgálják át. /mti/

--

16.25/a

- 41 -

NA 1700

bb.47. kiállítás pollack mihály munkásságáról

vid/fm/a/ - cz

1973. augusztus 28.

pollack mihály születésének 200. évfordulója alkalmából kedden kiállítás nyílt pakson a klasszicista építészet vezéralakjának munkásságáról.

a kiállítás szemlélteti a nagy építész főbb műveit: többek között a budapesti vígadót, a nemzeti múzeumot és a szék-szárdi vármegyeházát, amely 1828-1835 között épült./mti/

-.-

bb.48. öntőnapok miskolcon

vid/kz/gné/a/-cz

1973. augusztus 28.

kedden a miskolci nehézipari műszaki egyetemen megnyitották az öntészet fejlesztésének időszerű kérdéseivel foglalkozó országos öntőnapokat. a megnyitó plenáris ülésen ott volt. dr.horgos gyula, kohó-és gépipari miniszter, dr.bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára, bárcki béla, a miskolci városi tanács elnöke és dr.simon sándor, a nehézipari műszaki egyetem rektora.

dr.dobos györgynek, az országos magyar bányászati és kohászati egyesület elnökének megnyitója után dr. horgos gyula, kohó-és gépipari miniszter tartott vitaindító előadást. hazánkban, mint elmondotta, jelenleg 140 vállalat állít elő különböző öntvényeket. a minőségük és a választékuk azonban még elmarad a felhasználó ipar követelményeitől. a tervidőszak hátralévő éveiben elsősorban is e téren kell előrelépni. a minőség javítása szempontjából megkülönböztetett figyelmet kell szentelni annak, hogy megszűnjön az öntvények túlméretezettsége, mert ez főképpen a gépiparban sok munkatöbbletet igényel. a következő tervidőszakban - 1980-ig - az előzetes számítások szerint mintegy 20 százalékkal nő majd az öntvényigény. ezt egyrészt a hazai üzemek további korszerűsítésével, kapacitásának növelésével, másrészt pedig - mindenek előtt a választék tekintetében - az import növelésével fedezzük.

előadása után a miniszter több szakembernek kitüntetést adott át társadalmi egyesületben végzett munkája elismeréseként.

a plenáris ülés után négy szekcióban folytatódott a tanácskozás./mti/

16.30/a

-.-
- 42 -

NA 1710

bb.49. szocialista szerződést kötött a kgm és a miskolci nehézipari műszaki egyetem

vid/kz/a/-cz

1973. augusztus 28.

kedden aláírták a kohó-és gépipari minisztérium, valamint a miskolci nehézipari műszaki egyetem szocialista együttműködési szerződését. az ötéves terv hátralévő időszakára szóló szerződés aláírásán megjelent dr. horgos gyula, kohó-és gépipari miniszter, dr. simon sándor, a miskolci nehézipari műszaki egyetem rektora, dr. bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára, valamint dr. czibere tibor, a gépészmérnöki és dr. nándori gyula, a kohómérnöki kar dékánja.

dr.simon sándor rektor hangsúlyozta, hogy a szerződés az egyetem és a minisztérium, illetve annak vállalatai között már több évtizede kialakult együttműködésnek ad szervezettebb formát. a szerződés értelmében a minisztérium véleményezi az egyetemi tantervek kidolgozását, lehetőséget nyújt a gyakorlati képzéshez. az egyetem kapcsolatot tart fenn az üzemekben dolgozó végzett hallgatóival, megszervezi szakmai továbbképzésüket. a gépészmérnöki kar több mint 30, a kohómérnöki kar pedig 19 ipari téma kidolgozásában vesz részt. hozzájárulnak többek között a nagyolvasztói redakciós folyamatok tudományos kutatásához, a szénhidrogén tüzelőanyagok felhasználási, továbbá a földgáz termelési és szállítás problémáinak a megoldásához, részt vesznek a belsőégésű motorok, a hűtőberendezések és a hőcserélők műszaki mutatóinak, áramlástanai kérdéseinek a vizsgálatában.

a szocialista szerződést dr. horgos gyula miniszter és dr.simon sándor rektor látta el kézjegyével. /mti/

-.-

bb.52. jelentkezett a lottó főnyeremény tulajdonosa

kt/gk/1e/a/la

1973. augusztus 28.

az országos takarékpénztár 111. kerületi fiókjában kedden letétbe helyezték az év ötödik öttalálatos lottószelvényét. a 34. játékhat találatos szelvényére a 2.153.821.- forintos nyereményt szeptember 5-én fizetik ki. a nyertes ki. létét nem kívánja nyilvánosságra hozni. /mti/

-.-

16.35/a

- 43 -

kt 1710

bb.50. a tiszta vize debrecenben

vid/fm/a/-cz

1973. augusztus 28.

Kedden ülést tartott a debreceni városi tanács végrehajtó bizottsága. megtárgyalták a város 1973. első félévi fejlesztési tervének végrehajtását. debrecen ez évi fejlesztési alapja mintegy 830 millió forint; ebből az első félévben mintegy háromszáztíz millió forintot használtak fel.

Kiemelt helyen szerepelt a lakásépítés. a városban 1973-ban 1533 lakást adnak át - az első félévben 427 lakásba költöztek be.

nagy problémája debrecennek is a vízellátás. ennek megoldására - amely a tiszta vizét hozná a városba - az idén 21 millió forintot költ a tanács.

a közművesítés fejlesztésére az első félévben huszonnyolc millió forintot fordítottak. az egészségügyi ellátásban is jelentős előrehaladás történt. új, 250 személyes csecsemőotthont adtak át. s üzembe helyezték a bihari-utcai orvosi rendelőt is. a hid-utcai orvosi rendelő kivitelezési munkái megkezdődtek.

elkészült a debrecen városi sportcsarnok terve is. a megvalósítás hatvanegy millió forintba kerül - előközművesítés és területrendezés nélkül. a területelőkészítési munkákat már megkezdték, hogy az új létesítményt minél hamarabb birtokukba vehessék debrecen sportolói és a város sportszerető közönsége. /mti/

--

bb.53. az interatom tanácsulése szegeden

vid/kz/a/la

1973. augusztus 28.

Kedden szegeden megnyílt az interatom instrument nemzetközi nukleáris műszeripari gazdálkodó egyesülés VI. tanácsulése. a múlt évben, szocialista országok részvételével, varsóban létrejött egyesülés tanácsa eddig csak a székhelyén, a lengyel fővárosban ülésezett. az ötnapos szegedi ülésen a tagországok nyolcvanöt gazdasági szakembere és tudományos vezetője vett részt.

az ülést osztrovszky györgy, a magyar atomenergia bizottság elnöke nyitotta meg, a szegedi tiszta szálló tükörtermében.

/folyt.köv./

16.50/a

- 44 -

NA 1715

bb. 53./ az interatom.....folyt./-a

bejelentette, hogy az egyesülés munkájában résztvevő tizenkét vállalathoz, a kezdettől bekapcsolódott gamma művek, illetve a migért műszer és irodagépkereskedelmi vállalat után újabb két hazai cég, a metrimex és az elektronikus mérőműszerek gyára - csatlakozott. az egyesülés tizennégy tagvállalata közül így most már négy magyar.

az alapító egyezmény szerint az egyesülés résztvevői arra törekednek, hogy összehangolják tevékenységüket a nukleáris műszerek kialakításában, gyártásában. a lehető legtökéletesebb munkamegosztást, kooperációt, gyártásszakosítást kívánják kialakítani. egyebek között az ezzel kapcsolatos kérdések szerepelnek a szegedi ülés napirendjén is. foglalkoznak továbbá az egyesülés önálló gazdálkodásának feltételeivel is. ezt 1975-től akarják bevezetni./mti/

--

bb.54. eltemették dr.hajdu gyulát

vid/fm/a/la

1973. augusztus 28.

Kedden délután a pécsi központi temetőben, mély részvétellel vettek búcsút hozzátartozói, harcostársai, munkatársai, barátai, tanítványai és tisztelői dr.hajdu gyulától, a párt és a magyar munkásmozgalom régi, kiemelkedő harcosától, aki az ötvös Loránd tudományegyetem diszdzektora, nyugalmazott tanácskezes egyetemi tanár, állami díjas, a jogtudományok doktora, pécs város és somogyiszil község diszpolgára volt. az elhunyt ravatalánál többszázan rótták le kegyeletüket.

a temető főterén felállított ravatalnál a munkásör diszpolgár csapatzászlóval tisztelgett. a kegyeleti diszpolgárságban egymást váltották a párt-, állami és tömegszervezetek vezetői, a megye országgyűlési képviselői, a tudományos élet, a vállalatok és intézmények képviselői, somogy megye és az elhunyt szülőfalujának küldöttei.

szerényi sándor, a keb munkatársa mondott búcsubeszédet a párt központi bizottsága nevében. az elhunyt életútjának méltatása során elmondotta: - a magyar forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő harcosai közül eddig egyedül neki adatott meg, hogy 87 évet élhessen s ebből csaknem hét évtizedet a magyar munkásosztály, a magyar nép boldogulása, a béke, a szocializmus megvalósításáért folytatott áldozatos harc magasztos ügyének szentelhessen.

/folyt.köv./
17.00/a

- 45 -

NA 1720

bb.54./ eltemették....folyt./-a

több mint két évtizeden át osztozott az emigráns kommunisták nehéz sorsában, igazi internacionalistaként nemcsak a testvérpártok küzdelmeit segítette, hanem elméletileg továbbképezte magát, felkészült a várva-várt hazatérésre, az itthoni újabb küzdelemre. a felszabadulás után, budapesti tudományos tevékenysége közepette dr.hajdu gyula a legutóbbi évtizedekben sem szakadt el a pécsi bányászoktól, baranya dolgozó népétől, az ottani mozgalomtól. hajdu gyula élete végéig pécsinek érezte magát. erről tanuskodik végakarata is. azt kívánta, hogy a pécsi köztemetőben temessék el, koporsóját pedig apósának, példaképének, régi harcostársának, dr. doktor sándornak, a baranyai munkásmozgalom e másik köztiszteletben álló, kiemelkedő harcosának sírhelyén helyezték el.

- amikor pártunk központi bizottsága eleget tesz az elhunyt utolsó kívánságának, egyben úgy határozott, hogy dr. hajdu gyula forradalmi érdemeinek elismeréseként emléktét budapesten, a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában, gránittáblán is megörökítik.

a baranya megyei pártbizottság, pécs város tanácsa, a megye kommunistái és az elhunyt minden tisztelője nevében dr. nagy józsef, a megyei pártbizottság első titkára vett végső búcsút. beszédében emlékeztetett arra, hogy hajdu gyula a baranyai munkásmozgalom zászlóhordozójaként, kiemelkedő vezetője volt azoknak a munkásoknak, bányászoknak, akik a múlt küzdelmeiben rendíthetetlenül kitartottak és akiknek harcai nyomán eljutottunk a szocialista magyarországhoz. élete jól példázza a haladó erők összefogását, az értelmiség és a munkásság forradalmi egységét. a forradalomhoz, a nemzetközi munkásosztályhoz, a magyar néphez való hűsége, pécshez és szülőfalujához, somogyiszilhez való ragaszkodása példája az igazi szocialista hazafiságnak. hajdu gyula, a tudós és forradalmár pécsről indult és gazdag élete végén visszatért ide.

az ötvös loránd tudományegyetem részéről dr. horváth pál, a jogi kar dékánhelyettese mondott búcsúbeszédet. méltatta dr.hajdu gyula professzornak az elmúlt huszonöt évben kifejtett tudományos munkásságát, tudományos teljesítményeit és főbb műveit. mint mondta: hajdu gyula azok közé tartozott, akik a jogtudományt és a magyar jogi gondolkodást a legutóbbi időkig alkotó módon formálták. a magyar jogi gondolkodás megújítása érdekében nem kímélte erejét, életének különös értelmet adott az a kor, amelyben a jog a nép joga lett. egy személyben volt forradalmár, közéleti férfi és tudós, ugyanakkor az egyetemi ifjúság fáradhatatlan nevelője.

a beszédek elhangzása után elindult a gyászmenet, hogy dr. hajdu gyulát utolsó útjára kísérje. a sírhantot a kegyelet virágaival borították. a szertartás az internacionalé hangjaival ért véget./mti/

17.05/a

NA 17²⁰

Tjogi
- 46 -

bb 55. elutazott a magyar küldöttség az európai biztonsági és együttműködési konferenciára

tm szb la

1973. augusztus 28.

puja frigyos külügyminisztériumi államtitkár vezetésével elutazott genfbe az a magyar küldöttség, amely részt vesz az európai biztonsági és együttműködési konferencia második szakaszának ülésén. a küldöttséget hollai imre külügyminiszterhelyettes búcsúztatta. az elutazásnál jelen volt. dr. rené stoudmann, svájc budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 56. budapestre érkezett az eak új nagykövete

tm szb la

1973. augusztus 28.

budapestre érkezett wagih mohamed roushdy, az egyiptomi arab köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. a nagykövete tóth raymond, a külügyminisztérium protokollosztályának helyettes vezetője fogadta a ferihegyi repülőtéren./mti/

--

bb 57. szlovák iparügyi delegáció budapestem

1 ol./tm szb ie la

1973. augusztus 28.

keserü jánosné könnyüipari miniszter meghívására a kusalik miniszter vezetésével szlovák iparügyi küldöttség érkezett kedden budapestre. a miniszterek tárgyalnak a két ország könnyüipari együttműködésének időszerű gazdasági, műszaki-tudományos kérdéseiről. a delegáció találkozik a magyar vegyipar képviselőivel is.

a szlovák delegáció magyarországi tartózkodása során felkeres könnyüipari és vegyipari üzemeket. /mti/

--

17.18/szb

-47-

NA 17²⁰

bb 58. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00
órától 18.00 óráig:

szb La

1973. augusztus 28.

33. kooperációs járműgyártás csehszlovákiával
34. harmincezer fiatal dolgozott az építőtáborokban
35. bognár józsef akadémikus nyilatkozata
36. uruguayi fogadás
37. együttműködés a nemzetközi béke intézettel
38. megyei békekonferencia veszprémben
39. üdülőt avattak sopronban.
- rp. bolgár delegáció heves megyében
41. a békés megyei tanács vb ülése
42. nyers rezso fogadta hruskovicot
43. a komárom megyei tanács vb ülése
44. kisz-védnökség záróünnepség a mohácsi farostlemezgyárban
45. a hnf borsod megyei elnökségének ülése
46. befejeződött a győr-sopron megyei néprajzi expedíció
47. kiállítás pollack mihály munkásságáról
48. öntőnapok miskolcon
49. szocialista szerződés
50. a tiszta vize debrecenben
51. tájékoztató az áruforgalomról
52. jelentkezett az öttalálatsos
53. az interatom tanácsulése szegeden
54. dr. hajdu gyula temetése
55. elutazott a magyar küldöttség genfbe
56. budapestre érkezett az eak új nagyköveete
57. szlovák iparügyi delegáció budapesten
58. hírjegyzék

/mti/

--

bb 59. kitüntetések

tm szb zs la

1973. augusztus 28.

a népköztársaság elnöki tanácsa - eredményes munkásságuk elismeréseként - a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta bulla elma színművésznak, továbbá 60. születésnapja alkalmából redő ferenc festőművésznak, 70. születésnapjuk alkalmából ajtay andor ny. színművésznak, pirk jános festőművésznak és vaszy viktor karmesternek, 75. születésnapja alkalmából sásdi sándor írónak.

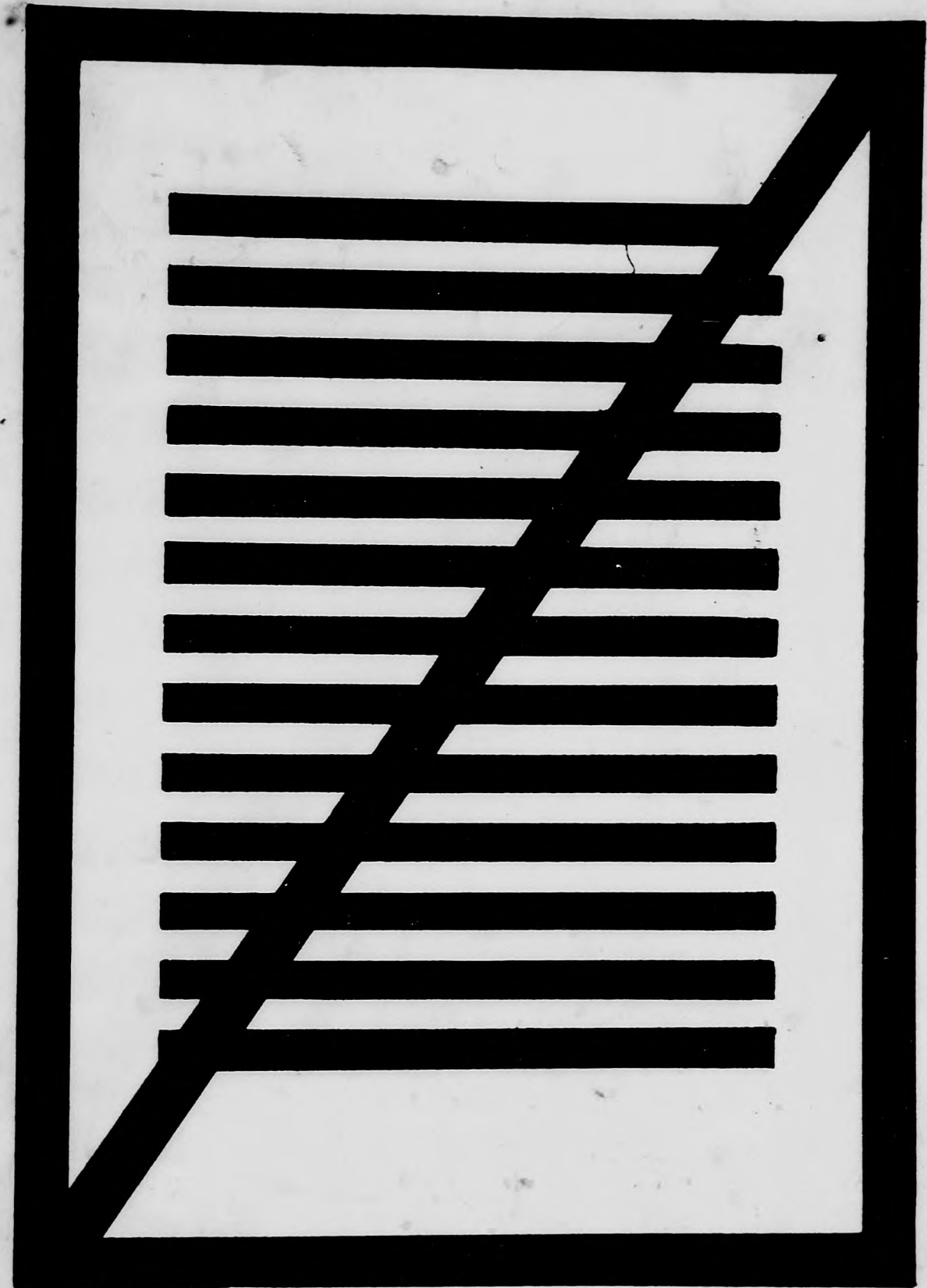
a kitüntetéseket dr. simó jenő művelődésügyi miniszterhelyettes nyújtotta át kedden a művelődésügyi minisztériumban. /mti/

--

18.08/szb

-48-

M 1815

bb 58. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00
órától 18.00 óráig:

szb La

1973. augusztus 28.

33. kooperációs járműgyártás csehszlovákiával
34. harmincezer fiatal dolgozott az építőtáborokban
35. bognár józsef akadémikus nyilatkozata
36. uruguayi fogadás
37. együttműködés a nemzetközi béke intézettel
38. megyei békekonferencia veszprémben
39. üdülőt avattak sopronban.
- rp. bolgár delegáció heves megyében
41. a békés megyei tanács vb ülése
42. nyers rezso fogadta hruskovicot
43. a komárom megyei tanács vb ülése
44. kisz-védnökség záróünnepség a mohácsi farostlemezgyárban
45. a hnf borsod megyei elnökségének ülése
46. befejeződött a győr-sopron megyei néprajzi expedíció
47. kiállítás pollack mihály munkásságáról
48. öntőnapok miskolcon
49. szocialista szerződés
50. a tiszta vize debrecenben
51. tájékoztató az áruforgalomról
52. jelentkezett az öttalálatsos
53. az interatom tanácsulése szegeden
54. dr. hajdu gyula temetése
55. elutazott a magyar küldöttség genfbe
56. budapestre érkezett az eak új nagyköveete
57. szlovák iparügyi delegáció budapesten
58. hírjegyzék

/mti/

.-.

bb 59. kitüntetések

tm szb zs la

1973. augusztus 28.

a népköztársaság elnöki tanácsa - eredményes munkásságuk elismeréseként - a munka érdemrend arany fokozata kitüntetés adományozta bulla elma színművésznek, továbbá 60. születésnapja alkalmából redő ferenc festőművésznek, 70. születésnapjuk alkalmából ajtay andor ny. színművésznek, pirk jános festőművésznek és vaszy viktor karmesternek, 75. születésnapja alkalmából sásdi sándor írónak.

a kitüntetéseket dr. simó jenő művelődésügyi miniszterhelyettes nyújtotta át kedden a művelődésügyi minisztériumban. /mti/

.-.

18.08/szb

-48-

M 1815

bb 62. magyar alelnök a nemzetközi társaságban

tr szb ms la

1973. augusztus 28.

a nemzetközi talajmechanikai és alapozási egyesület viii. kongresszusa kézdi árpád akadémikust a következő négy évre a szervezet alelnökévé választotta. a moszkvába n megtartott jelentős rendezvényen 56 magyar szakember vett részt. /mti/

--

bb 63. közlekedési balesetek

i ms/mm szb la

1973. augusztus 28.

a pest megyei dabas község határában maslankowski kazimierz 50 éves gépkocsivezető lengyel állampolgár a látási viszonyoknak meg nem felelő sebességgel vezette tehergépkocsiját, és elütötte a vele szembejövő lacza jános 53 éves bugyi mezőgazdasági dolgozót, aki a helyszínen meghalt. maslankowski ellen eljárás indult.

érden az m 7-es autópályán tóth zoltán 20 éves budapesti tanuló figyelmetlenül és nagy sebességgel vezetett és autójával belerohant az előtte haladó személygépkocsiba. a baleset következtében müller jochen friedrich 37 éves ndk állampolgár, berlini lakos, a személygépkocsi vezetője a helyszínen meghalt, utasa liga mariann 21 éves tanár, ndk állampolgár, valamint tóth zoltán súlyosan megsérült. a sérülteket kórházba szállították. /mti/

--

bb 64. filmkuktél a szlovák nemzeti felkelés 29. évfordulója alkalmából

t nn/mm szb zs la

1973. augusztus 28.

a szlovák nemzeti felkelés 29. évfordulója alkalmából a budapesti csehszlovák klubban frantisek benko ezredes, csehszlovák katonai és légügyi attasé, valamint oldrich tesarik, a csehszlovák kultúra igazgatója kedden filmkuktélt adott.

a vendégek - akik között ott volt - társadalmi, politikai, és kulturális életünk számos ismert személyisége - továbbá dr. zoltán rabay, a budapesti csehszlovák nagykövetség tanácsosa - megtekintették az „egy ember a hidon,„ című új szlovák filmprodukción, amely a partizánok életének eseményeit villantotta fel. /mti/

--

19.13/szb

-50-

KA 1920

bb 65. devecseri színmi bemutatója a budai várban

t nn tm zs bh la

1973. augusztus 28.

a budai vár palotában nagy sikerrel mutatták be kedden este devecseri gábor kétrészes költői játékát, az odüsszeusz szerelmét, huszár klára, a költő özvegye rendezésében.

a főbb szerepekben sinkó lászlót, váradi hédit, zolnay zsuzsát, kohut magdát, csernus mariannt, ungvári lászlót, rajz jánost, valamint szerencsi éva főiskolai hallgatót láthatta a közönség. devecseri művét egyébként a nemzeti színház társulata szeptember 2-ig játssza a budavári palotában, majd a mű őszől átkerül a katona józsef színház színpadára. /mti/

--

bb 66. hazaérkezett argentinából gyenes andrás

tm zs bh la

1973. augusztus 28.

gyenes andrás, a központi ellenőrző bizottság tagja, a kb külügyi osztályának vezetője kedden hazaérkezett argentinából, ahol sz mszp képviselőként részt vett az argentin kommunista párt xiv. kongresszusán. a ferihegyi repülőtéren dr. berecz jános, a kb osztályvezetőhelyettese fogadta. /mti/

--

bb 67. belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

bh la

1973. augusztus 28.

- 59. kitüntetések
 - 60. a szovjet afro-ázsiai bizottság küldöttsége
 - 61. időjárásjelentés
 - 62. magyar alelnök
 - 63. közlekedési balesetek
 - 64. filmkuktél
 - 65. devecseri színmi
 - 66. hazaérkezett gyenes andrás
 - 67. hírjegyzék
- /mti/

--

- v é g e

készült a mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

22.06 bh

2210

- 51 -